

ECCLESIA ONLINE BIJBELSCHOOL

Openbaring van Johannes

Samengesteld door: Levi H. Iengibe

Openbaring van Johannes

De Openbaring van Johannes, vaak kortweg Openbaring genoemd, of naar de Griekse naam, de Apocalyps, is het laatste boek van het Nieuwe Testament en daarmee eveneens van de gehele Bijbel. Volgens de aanhef gaat het om een openbaring van Jezus aan de auteur, die zichzelf Johannes noemde en schreef dat hij zijn openbaring op Patmos kreeg (Openbaring 1:9). Traditioneel wordt dit boek toegeschreven aan de apostel Johannes, maar vrijwel vanaf het begin werd het auteurschap van de apostel betwist. Omdat de auteur zichzelf "Johannes" noemt, dus ook zo naar hem werd verwezen, werd de aanduiding "Johannes van Patmos" geïntroduceerd om een onderscheid met de apostel te maken als het om de auteur ging.

Het werd geschreven in het Koinè-Grieks toen de christenen al door de Romeinen vervolgd werden. De naam is een letterlijke vertaling van de Griekse titel Αποκάλυψη του Ιωάννη, Apokalypsè tou Ioánnè, reden waarom het ook wel de Apocalyps wordt genoemd. Het boek telt 22 hoofdstukken. Het is het enige apocalyptische boek in het Nieuwe Testament. Vanwege de vele toespelingen op de Hebreeuwse Bijbel, op toestanden uit de tijd van de schrijver en het veelvuldig gebruik van metaforen is de Openbaring van Johannes voor meerdere uitleggingen vatbaar.

De Apokalyps of Openbaring van Johannes is het laatste boek van de Bijbel. Het gaat over de eindtijdelijke strijd tussen het goede en het kwade. De overwinnaar is Christus, voorgesteld als het Lam Gods. De traditie wijst de apostel en evangelist Sint Jan aan als de auteur.

Apocalyptiek

De Apokalyps of Openbaring van Johannes is een moeilijk boek, omdat het behoort tot een letterkundige soort waarmee de moderne lezer niet vertrouwd is. Het is het enige boek van het Nieuwe Testament dat profetisch is, maar dan in het genre van de apocalyptiek of de openbaringsliteratuur in de speciale zin van het woord. Deze literatuur kwam in het jodendom van de tweede eeuw voor Christus met het boek Daniël tot ontwikkeling en is ook in het vroege christendom beoefend. De meeste van deze geschriften zijn niet opgenomen in de canon van de Heilige Schrift.

Visioenen

In het algemeen is apocalyptiek te beschouwen als een voortzetting van de oudtestamentische profetie in een tijd dat men niet meer aan het bestaan van echte profeten geloofde. De schrijvers bedienden zich dan ook van schuilnamen en dekten zich met het gezag van grote figuren uit het verleden zoals Mozes, Ezra, en zelfs Henoeh en Adam. Het is een literatuur voor ingewijden, niet zelden ontstaan in tijden van verdrukking en vervolging zoals het model van het genre, het boek Daniël, en vaak opzettelijk duister en geheimzinnig. Een geliefkoosd stijlmiddel is het visioen waarvan de zin door een engel wordt vertolkt. Ook wemelen deze boeken van symbolen (getallen, dieren, demonen, sterren enz.) die voor de moderne mens soms niet meer geheel doorzichtig zijn.

Bemoediging en vertroosting

Ondanks de vaak bizarre vorm is het doel van de schrijvers niet zozeer sensatie als wel bemoediging en vertroosting van de vrome minderheid, die te lijden heeft onder vervolgingen. De apokalypsen bedoelen vooral de goddelijke geheimen of raadsbesluiten te onthullen aangaande het einde van de tijd en de geschiedenis. Zij zien de actuele nood in het licht van het einde. Zij projecteren de eigen tijd tegen het scherm van de voleinding van alles, die God, de enige Heer van mensheid en geschiedenis, tot stand zal brengen en die reeds verborgen bij Hem aanwezig is.

Christelijke profeten

Dat ook de Apokalyps van Johannes tot het apokalyptische genre behoort is duidelijk. Er is echter een dubbel verschil met de meeste andere apokalypsen. Ten eerste is de schrijver zich bewust te behoren tot de vroegchristelijke profeten, en het Charisma van de Profetie ontvangen te hebben. Hij noemt zich Johannes en zegt een goddelijke openbaring te hebben gehad tijdens zijn verblijf op het eiland Patmos. Hij voelt zich evenals de profeten van het Oude Testament door God geroepen en spreekt met eigen gezag tot de met name genoemde gemeenten van Asia. Het is dan ook in de tweede plaats waarschijnlijk dat de oud-kerkelijke overlevering terecht meent dat de naam Johannes geen pseudoniem is. Hiermee stemt overeen dat de Apokalyps ook trekken vertoont van het genre van de briefliteratuur, en dat niet alleen omdat zij de zeven brieven aan de zeven gemeenten bevat, maar ook omdat zij na de apokalyptische inleidingsverzen een echt briefopschrift heeft en eindigt met de hierbij aansluitende gebruikelijke slotwens. Niettemin overheerst het apokalyptisch karakter sterk, ook in de eerste hoofdstukken.

Apostel en evangelist Johannes

Traditioneel wordt de auteur vereenzelvigd met de apostel Johannes, die ook het evangelie en de drie Johannesbrieven geschreven zou hebben. De oudste overlevering is op dit punt opvallend sterk. Later zijn er, hoofdzakelijk in het christelijke Oosten, twijfels gerezen aangaande de apostolische oorsprong van dit boek, vooral naar aanleiding van het misbruik dat sommige sekten ervan maakten. Het is waarschijnlijk op het einde van de eerste eeuw na Christus ontstaan in de Romeinse provincie Asia (westelijk Klein-Azië).

Datering

Eusebius van Caesarea (ca. 275-339), de 'vader van de Kerkgeschiedenis', plaatst in zijn Kroniek de verbanning van Johannes, die hij overigens onderscheiden acht van de apostel, in het veertiende jaar van keizer Domitianus (94-95), en zijn terugkeer onder keizer Nerva (96-98). Het is echter mogelijk dat het geschrift ook stukken bevat van oudere datum. De meeste moderne exegeten achten de schrijver van Apokalyps onderscheiden van de schrijver van het evangelie en/of de brieven van Johannes, onder andere op taalkundige en stilistische gronden en wegens grote verschillen in mentaliteit en theologische ideeën (al zijn er wat dit laatste betreft ook punten van overeenkomst te signaleren).

Geestelijk verzet

De Apokalyps van Johannes is geschreven met de duidelijke bedoeling de gelovigen van Asia, de stedenrijkste provincie van het Rijk en ook het belangrijkste gebied van de toenmalige christenheid, te sterken en aan te sporen tot standvastigheid in de dreigende vervolging. Ook deze apokalyps is een document van geestelijk verzet, een boek van kracht en troost voor de kerk der martelaren. Reeds had in 64 de uitbarsting onder Nero te Rome plaatsgehad. Antipas, de 'trouwe getuige', was al ter dood gebracht en onder Domitianus waren tegen sommige christenen strafmaatregelen genomen. Maar de eigenlijke, systematische christenvervolging lag nog in de toekomst.

Johannes heeft de antichristelijke tendentie die school in het Romeinse Rijk met zijn toenemend staatsabsolutisme en zijn vooral in Klein-Azië welig tierende keizercultus, onderkend en de komende, onvermijdelijke strijd van ?Babylon? tegen de Bruid van het Lam voorspeld. Op de wijze van de apokalyptische ziener beschouwt hij dit conflict tussen Rome en de Kerk in zijn diepste wezen en naar zijn uiteindelijke, eschatologische betekenis als het grote conflict tussen God en de antigoddelijke, satanische macht, waarvan de uitslag voor de gelovige niet twijfelachtig kan zijn. Dit betekent dat wat in de Apokalyps concreet is, eigentijds is en dat de toekomst alleen symbolisch en volgens de conventies van het genre wordt weergegeven. Het betekent ook dat men in dat boek geen concrete voorspellingen mag zoeken omtrent de geschiedenis van de kerk en allerm minst chronologische gegevens.

Symbolisch

In het algemeen moet men de visioenen van de Apokalyps niet letterlijk, maar symbolisch trachten te verstaan. Om hun zin te achterhalen is een gedegen kennis van het Oude Testament, door de schrijver voortdurend met groot meesterschap benut, onontbeerlijk.

Beroemde beelden

De Apokalyps van Johannes bevat beelden die zeer beroemd zijn geworden. Voorbeelden: de aanbidding van het Lam Gods; de 144 uitverkorenen voor de troon van God; het verbreken van de zeven zegels; een draak bedreigt de Vrouw, ?bekleed met de zon, met de maan onder haar voeten en een krans van twaalf sterren op haar hoofd; 666, het getal van het Beest; het Laatste Oordeel; het Nieuwe Jeruzalem.

Indeling van het boek

Auteur

De schrijver noemt zich Johannes. In de vroege kerk was men er vanaf de 2e eeuw n.Chr. van overtuigd dat hij dezelfde was als de apostel Johannes, die ook het Evangelie volgens Johannes zou hebben geschreven. In de Oosters-orthodoxe kerken was dit omstreden en werd de Openbaring lange tijd niet gerekend tot de canon van het Nieuwe Testament. Het vraagstuk over het auteurschap van de werken die aan de apostel Johannes werden toegeschreven, heet ook wel het Johanneïsch vraagstuk.

Papias († ca. 130 n.Chr.) schreef het boek een apostolische herkomst toe, net als Justinus de Martelaar († ca. 165 n.Chr.).[2] Ireneüs zei uitdrukkelijk dat de apostel Johannes de auteur was, en dit werd bevestigd door Clemens van Alexandrië († ca. 215) en Tertullianus († na 220). Origenes († ca. 254) schreef: "Johannes, die aan de borst van Jezus lag, liet uiteindelijk een evangelie na. ... Hij schreef de Apokalyps."

Deze opvatting wordt in de huidige exegese niet meer gehanteerd. De taalkundige, inhoudelijke en stijlkundige afwijkingen worden hiervoor genoemd. De auteur van Openbaring beweert nergens een apostolisch gezag te hebben, in tegenstelling tot Paulus. Hij noemde hiervoor driemaal zijn naam,[3][4] terwijl de auteur van het Johannesevangelie het noemen van zijn naam vermeid en steeds sprak over "de discipel die Jezus liefhad".[5] Dionysius van Alexandrië († 264) droeg volgens Eusebius van Caesarea ook al

argumenten aan, op basis waarvan hij meende dat de auteur van de Openbaring niet dezelfde is als de schrijver van het evangelie.[6]

Tegenwoordig wordt aangenomen dat de auteur een vroegchristelijke profeet was, die zich tot een groep profeten rekende, zijn medeprofeten.[7] Het taalgebruik en de denkwereld wijzen op een herkomst uit het Joodse christendom in Palestina. In de tekst zelf schreef de auteur dat hij verbannen was naar Patmos, voor de kust van Efeze (Openbaring 1:9).

Canoniciteit

In de 4e eeuw betwijfelden Johannes Chrysostomus en andere bisschoppen of dit boek in het Nieuwe Testament thuis hoorde, voornamelijk door de problemen die de interpretatie gaf en het gevaar van misbruik. De kerkvader Origenes ging hen voor, hij beschouwde de Openbaring als een verzameling van wilde dromerijen, waaruit niemand wijs kan worden.[8] Christenen in Syrië verwierpen het ook omdat het montanisme zich op dit boek baseerde. Het werd uiteindelijk wel in de canonvorming van het Nieuwe Testament opgenomen. De oosters-orthodoxe kerk gebruikt het boek niet in de liturgie.

Datering

Traditioneel wordt het boek in 96 gedateerd, tijdens de regering van keizer Domitianus, hoewel sommigen argumenteren voor een vroegere datum, meestal 68 of 69, tijdens de regering van Nero. Voor de latere datering pleit de getuigenis van de kerkvader Ireneus, die informatie ontving van hen die Johannes persoonlijk gekend hadden. Hij schrijft dat de openbaring "niet vreselijk lang geleden gezien" was. Ander bewijs voor de latere datum is van interne aard: het boek zinspeelt op uitgebreide vervolging, die de christenen in Klein-Azië treft. Dat past beter bij de regering van Domitianus dan bij de regering van Nero. Nero's vervolging was geconcentreerd in het gebied rond Rome, hoewel ook Paulus in Klein-Azië problemen ondervond.

Belangrijke stromingen inzake de interpretatie

Er zijn drie belangrijke scholen voor wat betreft de wijze waarop de symboliek, de beelden en de inhoud van het boek geïnterpreteerd dienen te worden.

- *De Bijbelse profetie* gedachtenschool ziet de inhoud van het boek, zeker in samenhang met de boeken Daniël, Ezechiël en andere eschatologische delen van de Bijbel als een profetie van de eindtijd. Deze school kan verder worden onderverdeeld in:
 - een historische of contemporaine of preterische uitleg waarin het boek betrekking heeft op de gebeurtenissen in de eerste eeuw;
 - een futuristische of eschatologische visie waarin het boek betrekking heeft op toekomstige gebeurtenissen in de eindtijd;
 - een algemeen-historische visie waarin het boek de periode van de eerste eeuw tot de wederkomst omvat;
 - een heilshistorische uitleg waarbij elementen uit de contemporaine en de futuristische gecombineerd worden.

- De *historisch-kritische* benadering, die dominant werd onder kritische theologen tegen het eind van de 19e eeuw, probeert het boek te begrijpen in het kader van de apocalyptische literatuur, die populair was binnen zowel de christelijke als joodse traditie sinds de Babylonische diaspora, het patroon van het boek Daniël volgend.
- Recent is de *esthetische* en *literaire* benadering opgekomen, die zich focussen op het boek Openbaring als een literair kunstwerk en verbeelding, het visioen ziend als symbolische afbeelding van tijdloze overwinning van goed over kwaad.

Deze scholen sluiten elkaar niet uit, en veel christenen gebruiken die combinatie van benaderingen die zij nuttig achten.

Symboliek tegen Rome

Zekere analytische interpretaties hebben geleid tot de aanname dat Openbaring niet over een christelijke visie op goed tegen kwaad spreekt, maar over het destijds als sekte aangemerkte Jodendom tegen het Romeinse Rijk. Volgens dergelijke interpretaties zijn er verschillende verwijzingen naar Rome opgenomen, waaronder:

- Het getal van het Beest, 666, dat volgens bepaalde berekeningen gebaseerd op het Hebreeuws te herleiden is naar de toenmalige keizer Nero. Er zijn echter nog veel meer interpretaties van dit getal.
- De hoer van Babylon gezeten op het beest met de zeven koppen, dat symbool zou staan voor Rome, de hoofdstad van het jegens de Joodse sekte vijandige Romeinse Rijk, die gebouwd is op zeven heuvels.

Kleuren spelen ook een belangrijke rol en zouden een eigen betekenis hebben:^[9]

- Wit: Zuiverheid, overwinning (bijv. Openbaring 1:14; 4:4; 19:14; 20:11)
- Zwart: Ongeluk, ellende (bijv. Openbaring 6:5,12)
- Rood: Geweld (bijv. Openbaring 6:4; 9:17; 12:3)
- Groen of geel: Dood (bijv. Openbaring 6:8))
- Paars: Losbandigheid (bijv. Openbaring 17:4; 18:12,16)
- Scharlakenrood: Losbandigheid (bijv. Openbaring 17:3-4; 18:12,16)

Literatuur

- Henk Binnendijk. Het Meesterwerk van God, 2017. ISBN 978 90 435 28313

Zeven gemeenten

De Openbaring van Johannes bevat boodschappen aan de engelen van **zeven gemeenten** in Efeze, Smyrna, Pergamon, Thyateira, Sardes, Filadelfia en Laodicea (Openbaring 1:4,11). Het gaat hierbij om vroegchristelijke geloofsgemeenschappen in het westen van Asia (het huidige Klein-Azië).

Visioen

Johannes schreef dat hij een visioen had terwijl hij op het eiland Patmos was. In opdracht van Jezus schreef hij zijn visioen op. In het visioen zag de schrijver Jezus staan tussen zeven gouden lampenstandaards en met zeven sterren in zijn hand (Openbaring 1:9-20).

Interpretatie

De standaards worden vaak als de gemeenten geïnterpreteerd. Volgens Origenes waren de engelen de beschermengelen van de gemeenten. Epiphanius verwierp dit expliciet en legde de engelen uit als bisschoppen. Augustinus interpreteerde de engelen als prelaten. Omdat het woord dat met engel wordt vertaald (ἄγγελος) ook boodschapper kan betekenen, kunnen hiermee ook de boodschappers worden bedoeld die de boodschap aan de gemeenten moesten afleveren.

Volgens sommigen representeren de zeven gemeenten een toekomstbeeld, zeven tijdperken in de geschiedenis van de kerk.

Structuur

Vaak wordt van zeven 'brieven' gesproken. Ze wekken associaties op met de brieven van Paulus. Belangrijke structuurelementen van een brief ontbreken echter, zoals het noemen van een afzender, de groet en de sluitingsformule.

De opdracht die Johannes kreeg om de boodschappen op te schrijven zijn een literair stijlmiddel om het belang en de zogenaamde authenticiteit te accentueren (vergelijk Jeremia 30:1-4; Daniël 7:1). In feite gaat het om zeven plechtige toespraken van Jezus tot zijn kerk. Deze toespraken hebben steeds eenzelfde structuur:

1. De opdracht om de boodschap aan de engel van iedere kerk te schrijven.
2. De boodschap begint met een plechtige aansprekingsformule, waarmee JHWH zich via de profeten tot Zijn volk of andere volken richtte: τὰδε λέγει ὁ, "dit zegt de Heer". Daarna presenteert Jezus zich met een van de attributen uit de christofanie van 1:11-18.
3. Jezus zegt dat hij op de hoogte is van de situatie van de gemeenten: "Ik weet wat u doet". Vervolgens prijst hij de goede daden of eigenschappen (behalve bij Laodicea en Sardes), maar vermaant hij hen ook om verkeerde dingen en een oproep tot bekering (behalve bij Smyrna en Filadelfia).
4. Een telkens terugkerende formule "Wie oren heeft, moet horen wat de Geest tot de gemeenten zegt" belooft de overwinnende christenen de beloning van heil.

Efeze

Efeze was een belangrijke handelsstad. De gemeente is volgens Handelingen 19:1-12 door Paulus gesticht.

De gemeente Efeze is de eerste van de zeven gemeentes en wordt soms geïnterpreteerd als symbool voor de gemeente van verval. In Openbaring 2:1-7 staat: "Bedenk van welke hoogte u gevallen bent. Breek met het leven dat u nu leidt en doe weer als vroeger. Anders kom Ik naar u toe en neem Ik, als u geen berouw toont, uw lampenstandaard van zijn plaats."

In de boodschap voor de engel van Efeze wordt afkeurend gesproken over de Nikolaiëten. Over deze groepering is niet veel bekend.

Smyrna

Het is niet bekend hoe de gemeente in Smyrna is ontstaan. De voorganger was vermoedelijk Polycarpus van Smyrna, die er door Johannes werd aangesteld.

De boodschap voor de engel van de gemeente in Smyrna staat in Openbaring 2:8-11. De gemeente van Smyrna wordt soms geïnterpreteerd als symbool voor de gemeente van vervolging: "Sommigen

van u zullen door de duivel in de gevangenis worden gegooid, en zo op de proef worden gesteld; tien dagen lang zult u het zwaar te verduren hebben" (Openbaring 2:10).

Pergamon

Pergamon was de hoofdstad van Asia. Over de christelijke gemeente is niets bekend.

De boodschap aan de engel van de gemeente in Pergamon staat in Openbaring 2:12-17. De gemeente in Pergamon is de derde gemeente en wordt soms geïnterpreteerd als symbool voor de gemeente van vermenging. Ook hier werd de leer van de Nikolaïeten aangehangen (Openbaring 2:15). En een andere valse leer die werd aangehangen in deze gemeente is de leer van Bileam: "Maar enkele dingen heb ik tegen u: sommigen houden vast aan de leer van Bileam, die Balak liet weten hoe hij voor de Israëlieten een val moest opzetten, waardoor ze heidens offervlees zouden gaan eten en ontucht zouden plegen" (Openbaring 2:14).

Deze gemeente wordt door sommige christenen geplaatst rond 300-600 na Christus.^[bron?]

Thyateira

Thyateira was een belangrijke industriestad, in het bijzonder de purperindustrie en daarmee samenhangend de verfindustrie. De christenen hadden het er moeilijk, doordat ze geen toegang hadden tot de gilden en dus geen bedrijf konden uitoefenen. Een van de christenen van Thyateira was Lydia, een vrouw die in purper handelde (Handelingen 16:14).

De vierde gemeente: de gemeente in Thyateira wordt soms geïnterpreteerd als symbool voor voor de gemeente van verontreiniging. De boodschap aan de engel van deze gemeente staat in Openbaring 2:18-29. De boodschap begint prijzend, maar een zekere Izebel heeft een negatieve invloed:

Maar dit heb Ik tegen u: u laat die Izebel, die zichzelf profetes noemt, haar gang gaan terwijl ze mijn dienaren met haar uitspraken tot ontucht en het eten van heidens offervlees verleidt"

— Openbaring 2:20

Door sommige christenen wordt deze gemeente geplaatst in de periode vanaf omstreeks 600 n.Chr. tot aan de Reformatie (1517).

Sardes

Sardes is bekend als de hoofdstad van de legendarische koning Croesus. Het was een jonge stad: ze werd aan het begin van de jaartelling herbouwd nadat ze door een aardbeving volledig verwoest was.

De vijfde gemeente: de gemeente in Sardes wordt soms geïnterpreteerd als symbool voor de gemeente van 'verzuim'. De boodschap aan de engel van deze gemeente staat in Openbaring 3:1-6.

Jezus zegt tegen deze engel:

"Word wakker, versterk uw laatste krachten: u bent op sterven na dood. Want Ik merk dat uw gedrag tekortschiet in Gods ogen. Herinner u dat u de boodschap hebt ontvangen en begrepen. Houd eraan vast en breek met het leven dat u nu leidt. Maar als u niet wakker wordt, kom Ik onverwacht als een dief, op een tijdstip dat u niet kent."

— Openbaring 3:2-3

Deze gelijkenis over zijn Wederkomst gebruikte Jezus ook: "Hij komt als een dief in de nacht" (Matteüs 24:43). Enkele mensen in Sardes hadden hun kleren wit gehouden (Openbaring 3:4).

Sommige christenen plaatsen deze gemeente in de periode vanaf de Reformatie (1517) tot omstreeks 1750, wanneer volgens sommige christenen de periode van de zesde gemeente: Filadelfia begint.

Filadelfia

Ook Filadelfia of Philadelphia was door een aardbeving verwoest en later herbouwd. Over de gemeente in deze stad is niets bekend. Het is aan de boodschap in Openbaring te danken dat Filadelfia een populaire naam werd voor steden en kerken.

De zesde gemeente: Filadelfia wordt soms geïnterpreteerd als symbool voor de gemeente van 'verwachting'. De brief aan de engel van deze gemeente staat in Openbaring 3:7-13.

Dit was weer een engel waarover God zijn goedkeuring kon uitspreken en die zich voorbeeldig gedroeg: "Omdat u trouw bent gebleven aan mijn gebod om stand te houden, zal ik u ook trouw zijn wanneer binnenkort de tijd van de beproeving aanbreekt, als heel de aarde en de mensen die er leven op de proef worden gesteld" (Openbaring 3:10).

Sommige christenen plaatsen de gemeente in Filadelfia in de periode vanaf omstreeks het jaar 1750 tot aan de Opname van de gemeente.

Jezus sprak zich bijzonder positief uit over de gemeente in Filadelfia en er zijn diverse hedendaagse steden en geloofsgemeenten die zo (Filadelfia of Philadelphia) heten.

Laodicea

Uit Kolossenzen 2:1 blijkt dat er al vroeg een gemeente in Laodicea was. Jezus heeft voor de engel van de gemeente van Laodicea geen goed woord over. Hij heeft echter ook een belofte: Hij komt binnen bij iedereen die de deur voor hem opendoet.

De laatste en zevende gemeente: Laodicea wordt soms geïnterpreteerd als symbool voor de gemeente van 'verkillig'. De brief aan de engel van de gemeente in Laodicea staat in Openbaring 3:14-22. Deze gemeente was koud noch warm en omdat ze lauw is, zegt Jezus: "Maar nu u lauw bent in plaats van warm of koud, zal ik u uitspuwen" (Openbaring 3:16). Het ergste verwijt is dat Jezus op de deur klopte en het maar de vraag was of Jezus binnen mocht komen: "Ik sta voor de deur en klopf aan. Als iemand mijn stem hoort en de deur opent, zal ik binnenkomen, en we zullen samen eten, ik met hem en hij met Mij" (Openbaring 3:20).

Door sommige christenen wordt aangenomen dat we nu aan het begin van de 21ste eeuw in de periode van de gemeente van Laodicea leven waarin er veel ongelovigen zijn en er veel afvalligheid van het geloof is.

Sommige christenen geloven dat dit de laatste gemeente tot aan het moment van de Opname van de gemeente is.

Bronnen, noten en/of referenties

- Drs. A.P. van Schaik (1971): *De Openbaring van Johannes*, Romen

Samenvatting

Openbaring 1

In 't kort: inleiding en visioen. 1-8 inleiding. 1-3 Kern van het boek, zender en ontvanger, zaligspreking. 4 Schrijver en geadresseerden. Zegenwens. 5-6 Lofverheffing van Jezus Christus. 7 Zijn komst. 8 God stelt zich voor. 9-20 De Heer Jezus verschijnt aan Johannes en draagt hem op te schrijven "wat u hebt gezien en wat is en wat hierna zal gebeuren" (19).

Openbaring 2

Dit hoofdstuk bevat korte brieven, door de Heer Jezus gedicteerde en door Johannes opgeschreven boodschappen aan drie christelijke gemeenten: 1-7 Boodschap voor de gemeente te Efeze. 8-11 Boodschap voor gemeente te Smyrna. 12-17 Boodschap voor gemeente te Pergamus. 18-29. Boodschap voor gemeente te Thyatira.

Openbaring 3

Dit hoofdstuk bevat korte brieven, bevattend door de Heer Jezus gedicteerde en door Johannes opgeschreven boodschappen aan drie gemeenten. 1-6 Boodschap voor de christengemeente te Sardis. 7-13 Boodschap voor christengemeente Filadelfia. 14-22 Boodschap voor christengemeente te Laodicea.

Openbaring 4

1-2 Johannes opgetrokken in de hemel. 2-6 De troon in de hemel, waarop God zit, en de vierentwintig tronen waarop 24 ouderlingen zitten. 6-9 De vier levende wezens. 10-11 Aanbidding van God door de ouderlingen.

Openbaring 5

Op de rechterhand van God is een boekrol, verzegeld met zeven zegels. Niemand kan het openen dan alleen de Leeuw van Juda, die overwonnen heeft, ofwel het Lam van God, dat geslacht is. Als het Lam het boek genomen heeft, aanbidden de vier levende wezens en de 24 ouderlingen Hem. Ook de zeer vele engelen, ja elk schepsel, brengt het Lam eer.

Openbaring 6

Het Lam verbreekt de eerste zes zegels van het boek. 1-2 Eerste zegel geopend: wit paard: overwinnaar. 3-4 Tweede zegel geopend: vuurrood paard: wereldoorlog. 5-6 Derde zegel geopend: zwart paard: ernstige graantekorten. 7-8 Vierde zegel geopend: bleekgroen paard: massale sterfte in vierde deel der aarde door oorlog, honger, epidemische ziekte en wilde dieren; 9-11 Vijfde zegel geopend: gedode zielen rusten onder het altaar en roepen om wraak. Gedode martelaren echter nog niet voltallig. 12-17 Zesde zegel geopend: grote aardbeving, hemellichamen in beroering (zon zwart, maan als bloed, sterren vallen, hemel wijkt terug), waarom de mensen zich verbergen in de rotsen, omdat de dag van de toorn van God en van het Lam is gekomen.

Openbaring 7

1-3 Vier engelen die de vier winden vasthouden en door stormwind schade kunnen toebrengen, moeten wachten tot de slaven van God verzegeld zijn. 4-8 De verzegelden uit Israëls twaalf stammen. 9-17 De ontelbare menigte uit de grote verdrukking, voor de troon van God.

Openbaring 8

1-2 7e zegel geopend: Stilzwijgen in de hemel. Zeven engelen ontvangen 7 bazuinen. 3-4 Reukwerk gevoegd bij de gebeden der heiligen op het gouden reukaltaar voor Gods troon. 5 Altaarvuur op aarde geworpen, met als gevolg onder meer een aardbeving. 6-12 De eerste vier bazuinen. Ze treffen de leefomgeving van de mensen. De oorzaken komen uit de hemel. 1e bazuin: hagel, vuur, bloed: 3^e deel wereld verbrand. 2e bazuin: brandende berg in de zee: 3^e deel zee bloed, 3^e deel zeedieren sterft, 3^e deel schepen vergaat. 3e bazuin: grote ster op 3^e deel vd rivieren en waterbronnen. Gevolg: derde deel van de wateren bitter, veel mensen sterven daardoor. 4e bazuin: 3^e deel hemellichamen getroffen, daardoor verduisterd. Gevolg: minder licht tijdens dag en nacht. 13-Een arend kondigt met 3x 'wee' voor de aardbewoners de laatste drie bazuinen aan.

Openbaring 9

1-12 5e bazuin = 1e wee (9:12). Hemelse ster (engel van de afgrond? 9:11) valt. Ze opent de put van de afgrond. Rook uit de put verduistert de zon en de lucht. Sprinkhanen uit de put, onder aanvoering van de engel van de afgrond, pijnigen de mensen gedurende 5 maanden. Verzegelden worden gespaard. De dood vlucht van hen die dood willen. 13-21 6e bazuin = 2e wee. Vier losgelaten engelen (demonen) doden het 3e deel van de mensen, door een ruiterschare van 200 miljoen die 3 plagen (vuur, rook en zwavel) veroorzaken. Overlevende mensen blijken onbekeerlijk.

Openbaring 10

Een engel zet zijn voeten op de aarde en de zee. Hij roept en de zeven donderslagen spreken. Johannes neemt boekje uit diens hand en eet het op: opnieuw bittere woorden profeteren.

Openbaring 11

Opdracht aan Johannes om de tempel, het altaar en de aanbidders te meten. De naties zullen Jeruzalem vertreden 42 maanden lang. Twee machtige profeten (gelijk Mozes en Elia) profeteren 1260 dagen en pijnigen hen die op de aarde wonen. Maar het Beest uit de afgrond doodt de beide getuigen. Na 3½ dag staan ze echter op, en vervolgens worden ze opgenomen ten hemel. Dan wordt Jeruzalem getroffen door een aardbeving: het 10e deel van de stad valt en 7000 mensen komen om. Einde van het 2e wee. 7e bazuin (= 3e wee) wordt geblazen. Daarop luide stemmen in de hemel die zeggen dat het Koninkrijk van God gekomen is. 24 oudsten aanbidden God daarom. Gods toorn is gekomen. En de tijd om geoordeeld te worden en om het loon te geven. Tempel van God in de hemel geopend en ark van het verbond getoond. Dan bliksemstralen, stemmen, donderslagen, aardbeving, grote hagel.

Openbaring 12

1-6 In de hemel worden twee tekenen gezien: een smartelijk barend vrouw en een grote draak die het derde deel van de sterren op de aarde werpt. De draak wil haar mannelijke boorling (= de Messias) verslinden. Het kind wordt echter weggerukt naar God en zijn troon. De vrouw vlucht naar de woestijn, waar zij 1260 dagen (3 ½ jaar) wordt gevoed. 7v. Oorlog in de hemel tussen engelen. Satan en zijn engelen ter aarde geworpen. Blijdschap in de hemel, wee de aarde en de zee. De neergeworpen draak vervolgt de vrouw. De vrouw vlucht met vliegmiddelen in de woestijn. Daar wordt ze drie en een halve tijden (= 3 ½ jaar, of 1260 dagen) gevoed. De draak gaat de andere heiligen vervolgen. Hij gaat op het zand van de zee staan.

Openbaring 13

Het beest uit de zee en het beest uit de aarde. 1-10 Het beest uit de zee. 1-2 Zijn uiterlijk en aan hem verleende macht. 3 Zijn dodelijke wond, genezing en bewondering. 4 Aanbedding van het beest en van de draak. 5-6 Zijn spreken (lasteren) en handelen. 7 Hij beoorlooft en overwint de heiligen. Zijn

wereldwijd gezag. 8 Wie hem aanbidden zullen. 9-10 Bemoediging voor de heiligen, die het beest niet aanbidden. 11v- Het beest uit de aarde. 12 Zijn afgeleid gezag. Het maakt dat men het eerste beest aanbidt. 13-14 Het doet grote tekenen in tegenwoordigheid van het beest uit de aarde. Het laat een beeld maken, 15 en geeft daaraan adem en spraak. Het laat allen die weigeren het beeld te aanbidden doden. 16-17 Ook geeft het alle mensen een merkteken, dat vereiste is om te kunnen kopen of verkopen. 18 Aanwijzing voor de heiligen aangaande het getal van het beest.

Openbaring 14

1-5 Het Lam op de berg Sion en met hem 144.000, maagdelijke navolgers, eerstelingen voor God en het Lam. Zij zingen een nieuw lied. 6-12. Drie engelen verkondigen achtereenvolgens een boodschap: 6-7 de eerste engel verkondigt het eeuwig evangelie van de schepping en roept de mensen op de Schepper te vrezen en te eren, want het uur van Gods oordeel is gekomen. 8 Een tweede engel boodschapt dat het grote Babylon gevallen is. 9-11 Een derde engel kondigt de hellestraf aan voor wie het beest en zijn beeld aanbidt en het merkteken ontvangt. 12-13 De volharding van de heiligen, en een zaligspreking aangaande zij die vanaf nu in Christus sterven. 14-20 De oogst van de aarde, verricht door de Zoon des mensen en een engel.

Openbaring 15

Voleinding van Gods grimmigheid: de zeven laatste plagen. 1 Een ander teken in de hemel: zeven engelen met zeven plagen, die de grimmigheid Gods voleindigen. 2-4 Loflied der heiligen die het beest en zijn beeld hebben overwonnen. 5v De zeven engelen treden uit de tempel.

Openbaring 16

De zeven schalen van Gods grimmigheid. 1 Opdracht aangaande de zeven schalen van de grimmigheid van God. 2 Eerste schaal uitgegoten op de aarde: zweer aan de aanbidders van het Beest. 3 Tweede schaal uitgegoten op de zee: zee wordt bloed en het leven in zee sterft. 4 Derde schaal uitgegoten op rivieren en waterbronnen: water in bloed veranderd. 5-7 Instemming met van de engel der wateren en van het altaar met het oordeel van God. 8-9 Vierde schaal uitgegoten op de zon: grote hitte die de mensen verbrandt. Ze lasteren God en bekeren zich niet. 10-11 Vijfde schaal uitgegoten op de troon van het beest: zijn koninkrijk verduisterd; pijn, zweren. Geen bekering. 12 Zesde schaal uitgegoten op de Eufraat, welks water opdroogt: wegbereiding voor de koningen van de zonsopgang. 13-14 Onreine geesten uit de monden van de draak, het Beest en de valse profeet, verzamelen door tekenen de koningen van de aarde tot de oorlog van de grote dag van God de Almachtige. 15 Zaligspreking met het oog op Jezus' komst als een dief. 16 Verzameld worden de koningen in Harmagedon. 16:17-21 Zevende schaal uitgegoten op de lucht. Gods grimmigheid is voleindigd. De grootste aardbeving aller tijden, waardoor de steden vallen. De grote stad (Jeruzalem, Rome?) in drie delen. Eilanden vluchten, bergen geslecht. Plaag van enorme grote hagel, waarom mensen God lasteren. Ten tijde van de 7e schaal, zo schijnt het (16:19; vgl. 17:1) wordt Babylon geoordeeld door dood, rouw, honger en vuur (18:8).

Openbaring 17

Een van de zeven engelen met de schalen toont het oordeel over de grote Hoer, dat door het Beest gedragen wordt. Hij verklaart de hoer, de wateren, de zeven koppen en de tien hoornen.

Openbaring 18

1-3 Een andere engel verkondigt nu de val van de stad Babylon. 4-5 Een andere stem roept uit de hemel Zijn volk toe om uit Babylon te gaan. 6-8 Babylon zal worden vergolden naar haar werken. Ze zal worden verwoest. 9-10 De koningen van de aarde zullen over haar wenen. 11-16 Alsmede de kooplieden van de aarde, omdat hun handel verloren gaat. 17-19 Ook de zeelieden bedrijve. 20

Daarentegen worden de hemelbewoners en de heiligen en apostelen en profeten opgewekt tot vreugde over haar oordeel. 21-24 Een engel symboliseert de ondergang van de stad en beschrijft haar verlies en haar zonde.

Openbaring 19

Johannes hoort de stem van een grote menigte in de hemel: Lof om het oordeel over de Grote Hoer. Johannes hoort een stem van een grote menigte. Blijdschap dat God zijn koningschap aanvaardt heeft. Blijdschap in de hemel over de aanstaande bruiloft van het lam. 11-19. Johannes ziet de hemel geopend. Jezus komt met zijn hemelse legers. Hij oordeelt. Johannes ziet een engel staan in de zon. Deze nodigt tot de grote maaltijd van God. Het beest en de koningen van de aarde en hun legers verzameld ten oorlog tegen de Heer Jezus en zijn leger. 20-21 De beide beesten levend ter helle geworpen. De overigen werden gedood door het woord van de Heer Jezus.

Openbaring 20

1-3. Een engel daalt neer uit de hemel, grijpt de draak en sluit hem op in de afgrond. 4-6. Tronen en oordeel worden de heiligen gegeven. De omgekomen heiligen uit de grote verdrukking worden opgewekt. "Dit is de eerste opstanding." Zaligspreking van hen die deel hebben aan de eerste opstanding. 7-10. Na 1000 jaren wordt satan losgelaten. Gog en Magog. Oordeel over dezen. Duivel in de hel geworpen. 11-15. Oordeel van de grote, witte troon.

Openbaring 21

1-6 Johannes ziet een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Het nieuwe Jeruzalem daalt van God uit de hemel neer. God zal bij de mensen wonen en alle leed wegnemen. 7-8 Het verschillende deel van de overwinnaars en de zondaars. 9-27 Het nieuwe Jeruzalem.

Openbaring 22

1 De rivier van levenswater. 2 De boom van het leven. 3-5 Het gelukkig bestaan van de slaven van God. 6-7 Bekrachtiging van de in het boek geopenbaarde waarheid. De tijd van de vervulling nabij is. Jezus komt spoedig. Gelukkig die de woorden van dit boek bewaart. 8-9 Johannes valt neer om de engel te aanbidden, maar de engel zegt hem God te aanbidden. 10 Verzegel dit boek niet. 11 Die onrecht doet, doe dat meer; die recht doet, doe dat meer. 12 Jezus komt spoedig, met loon. 13 Hij is het begin en het einde. 14-15 De rechtvaardigen komen in de heilige stad, de onrechtvaardigen niet. 16 Jezus heeft zijn engel gezonden met deze boodschap voor de gemeenten. Hij is de zoon van David, en de morgenster. 18-19 Voeg niets toe en neem niets af van dit boek. 20-21 Slotwoord van de Heer Jezus, het antwoord van de bruid en een wens van Johannes.

Profetieën over de eindtijd

De Bijbel bevat veel informatie over ingrijpende gebeurtenissen, die zullen plaatsvinden voor de tijd.

"... waarover God van oudsher bij monde van zijn heilige profeten heeft gesproken en waarin alles zal worden hersteld." (Handelingen 3:21, NBV2004)

Al die toekomstige gebeurtenissen bij elkaar (vanaf de wederkomst van de Jezus tot en met de schepping van de nieuwe aarde) noemen we de eindtijd. Het thema 'eindtijd' is één van de moeilijkste onderwerpen uit de Bijbel wat uitleg betreft.

"... ons kennen schiet tekort en ons profeteren is beperkt." (1 Korintiërs 13:9, NBV2004)

Ongeacht het inzicht dat we menen te hebben, denk ik dat we allemaal verrast zullen worden wanneer al die voorspelde gebeurtenissen in de eindtijd in het echt gaan gebeuren.

Bij de te verwachten gebeurtenissen gedurende de eindtijd gaat het om:

- **Gods volk Israël** - bestaande uit alle ware gelovigen uit het Joodse volk van alle tijden (onder het Oude Verbond)
- **de Gemeente van Jezus** - bestaande uit alle ware christengelovigen van alle tijden (onder het Nieuwe Verbond)
- **de Bruid van Jezus** - bestaande uit ware gelovigen uit Gods volk Israël en de Gemeente van Jezus, die zijn uitgekozen om altijd dicht bij Jezus te leven en met Hem te regeren over de volken (vanaf het messiaanse vrederijk)
- **de volken** (=alle overige mensen)

Heeft God een gedetailleerd eindtijdsценario klaarliggen?

Ik betwijfel of God een gedetailleerd eindtijdsценario heeft klaarliggen en dat dit vanuit de hemel nauwgezet wordt uitgeregisiseerd. Ik denk eerder dat God een aantal grote lijnen heeft uitgezet tot een ruw plan en dat de details later worden uitgewerkt, tijdens de uitvoering. In de Bijbel lezen we ook diverse keren dat God het menselijk handelen en de gebeden van gelovigen bij de uitvoering van zijn plannen betreft. Soms verandert God plannen in antwoord op gebed.

"Ik zag een andere machtige engel uit de hemel neerdalen ... Hij hield een kleine boekrol geopend in zijn hand ... daarna lieten de zeven donderslagen hun stem horen. Ik wilde opschrijven wat ze gezegd hadden, maar een stem uit de hemel zei tegen mij: 'Wat de zeven donderslagen gezegd hebben, moet je geheimhouden. Schrijf het niet op.' ... Op het moment dat de zevende engel zijn bazuin zal laten klinken, zal Gods geheim werkelijkheid worden, zoals hij zijn dienaren, de profeten, heeft beloofd.'" (Openbaring 10:1-7, NBV2004)

Dit gedeelte uit een visioen van de apostel Johannes gaat volgens de meeste Bijbeluitleggers over Gods verborgen plannen over de eindtijd. De Bijbel geeft veel informatie over de toekomst, maar lang niet alles. God is en blijft Heer van de geschiedenis EN van de toekomst.

Omgaan met profetieën over de eindtijd

Bij het bestuderen van de Bijbelse gegevens over de eindtijd lijkt het me goed om het volgende te bedenken:

- Probeer de grote lijnen in de profetieën over de eindtijd te ontdekken en wees voorzichtig met het invullen van details.

- Veel Bijbelse profetieën doen denken aan videoclips, waarbij allerlei beelden na elkaar worden getoond. Daarbij gaat het niet om de details, maar om het grote plaatje. Probeer niet alle details te begrijpen, maar zoek vooral de grote lijnen.
- Veel van wat de Bijbel zegt over de eindtijd kan betrekking hebben op de hemel, het messiaanse vrederijk of op de nieuwe aarde.
- Over de eindtijd zijn veel fantasieverhalen in omloop, die zijn gebaseerd op dubieuze interpretaties van beeldtaal. Geloof alleen in toekomstige gebeurtenissen die letterlijk als toekomstige feiten in de Bijbel staan. Daar heb je meer dan genoeg aan.
- We mogen profetieën over feitelijke gebeurtenissen niet vergeestelijken.
- We mogen profetieën over Israël niet zomaar doorschuiven naar de Gemeente van Jezus.
- De getallen in de eindtijdprofetieën hebben (bijna) allemaal een symbolische betekenis. Gebruik ze dus niet om mee te rekenen.

Deze uitdrukking wordt in de Bijbel gebruikt waar het gaat over diverse gebeurtenissen die in de toekomst zullen plaatsvinden:

- de wederkomst van Jezus
- Gods strafgerichten die verband houden met de wederkomst van Jezus
- Gods strafgericht over opstandige aardbewoners tegen het einde van het messiaanse vrederijk
- het laatste oordeel

Daarom denk ik dat we het begrip 'dag van de Heer' het beste kunnen omschrijven als het totaal van deze gebeurtenissen en de tussenliggende tijd. Het woord 'dag' kunnen we soms met evenveel recht lezen als 'tijdperk'.

Dag van de Heer

In de Bijbel wordt talloze malen gesproken over 'de dag' van de Heer. In de Bijbel wordt het begrip 'dag' vaak gebruikt om een bepaald tijdperk of keerpunt in de geschiedenis aan te duiden. Toen de apostel Johannes verbannen was op het eiland Patmos ontving hij bijzondere visioenen. Hij schreef:

"Ik raakte in geestvervoering op de dag van de Heer ..." (Openbaring 1:10, WV2012)

Veel uitleggers en Bijbelvertalers lezen hierin dat dit op een zondag gebeurde, hoewel het oorspronkelijke woord (Grieks: kuriakos) nergens anders in het Nieuwe Testament met deze betekenis voorkomt. Sommige uitleggers lezen deze woorden op de volgende manier: Johannes werd in de geest verplaatst naar de periode van de ontknoping van de wereldgeschiedenis waarin Jezus als overwinnaar zichtbaar zal worden. Dit zou dan in zijn geheel de 'dag van de Heer' kunnen worden genoemd.

Een onderdeel van de 'dag van de Heer' is de wederkomst van Jezus om christengelovigen te bevrijden uit hun onderdrukking en vervolging, en de Joodse staat Israël te bevrijden van haar

vijanden. Op die dag zal Jezus zich verenigen met zijn Bruid en strafgerichten uitvoeren over zijn vijanden. Deze ingrijpende gebeurtenissen hoeven niet langer te duren dan één dag. Voor alle wereldbewoners zal het de meest spectaculaire dag van hun leven zijn. De Bijbel zegt er het volgende over:

"Hij komt te midden van de wolken, en dan zal iedereen hem zien, ook degenen die hem doorstoken hebben. Alle volken op aarde zullen over hem weklagen. Ja, amen."
(Openbaring 1:7, NBV2004)

"Op die ene dag, die alleen de HEER kent, zal er geen onderscheid zijn tussen dag en nacht. Pas tegen het vallen van de avond zal er weer licht gloren." (Zacharia 14:7, NBV2004)

Eindtijdisies van vandaag

Er zijn tegenwoordig verschillende eindtijdisies in omloop bij christenen. De belangrijkste verschilpunten hebben te maken met uitgangspunten over het messiaanse vrederijk en de positie van het volk Israël in de eindtijd. En die uitgangspunten zijn ook weer verwant aan de verschillende eindtijdisies die we in de Bijbel tegenkomen.

Over het duizendjarige messiaanse vrederijk lezen we in het Bijbelboek Openbaring:

"Toen zag ik een engel uit de hemel neerdalen met de sleutel van de afgrond en een grote ketting in zijn hand. Hij greep de draak, de oude slang - dat is de duivel, de satan - en hij boeide hem voor duizend jaren, en wierp hem in de afgrond, die hij grendelde en verzegelde boven zijn hoofd, opdat hij de volkeren niet meer zou misleiden voordat de duizend jaren voorbij waren. Daarna moet hij voor korte tijd worden losgelaten. Ik zag tronen en zij namen daarop plaats en aan hen werd het oordeel gegeven. Ik zag de zielen van hen die onthoofd waren vanwege het getuigenis van Jezus en het woord van God, die het beest en zijn beeld niet hadden aanbeden en het merkteken niet hadden aangenomen op hun voorhoofd en in hun hand. Zij werden weer levend en heersten met Christus, duizend jaren lang ... Dit is de eerste opstanding." (Openbaring 20:1-5, WV2012)

De belangrijke rol die dit duizendjarige rijk (millennium) speelt in de diverse eindtijdisies blijkt wel uit de namen die aan de meest voorkomende visies zijn gegeven. Dit zijn:

- A-millennianisme
- Klassiek pre-millennianisme
- Dispensationeel pre-millennianisme

1. A-millennianisme

Gedurende de eerste tijd van het christendom was de algemene verwachting dat Jezus binnenkort zou terugkomen en dat Hij vanaf die tijd vanuit Jeruzalem over de gehele aarde zou

regeren (het messiaanse vrede-rijk). Ook Joodse gelovigen hebben altijd die Messiasverwachting aangehouden.

Voor de kerkvader Origines (195-254) is begonnen met het vergeestelijken van het messiaanse vrede-rijk. Hij verkondigde dat het vrede-rijk (zoals beschreven in Openbaring 20:1-5) was aangebroken op de eerste pinksterdag en dat de christelijke Kerk vanaf die tijd in geestelijke zin over de aarde regeert. Nu is het heel merkwaardig dat de meeste van zijn leerstellingen later door de kerk zijn verworpen. Maar zijn leer over het vrede-rijk werd blijvend overgenomen! Mede geïnspireerd door zijn denkbeelden ging de christelijke Kerk steeds meer naar wereldlijke macht streven. Zowel in de rooms-katholieke kerk als in de later ontstane protestantse kerken bleef deze eindtijdvisie gehandhaafd.

De argumenten voor deze eindtijdvisie zijn naar mijn mening erg zwak. Het is moeilijk te verkopen dat wij al bijna 2000 jaar leven in een 1000-jarig vrede-rijk, waarbij de satan gebonden is en wereldwijd vrede en gerechtigheid heerst. Door zijn kruisdood heeft Jezus de satan overwonnen, maar dat betekent niet dat hem zijn macht over de wereld is afgenomen (Efeziërs 6:10-12). Hij is dus nog steeds niet verbannen van de aarde. In de Bijbel lezen we wel over het 'met Jezus regeren' van gelovigen, maar daarbij wordt steeds gesproken over de toekomst, niet over de huidige tijd. En de Bijbel geeft opvallend veel informatie over de toekomstige rol van Israël in de eindtijd.

Wel moeten we bedenken dat deze eindtijdvisie het beste aansluit bij eindtijdvisie van Petrus die afwijkt van wat we lezen in Openbaring 20. Om de verschillen tussen deze eindtijdgegevens te verzoenen kiezen aanhangers van het a-millenianisme ervoor om Openbaring 20:1-6 te vergeestelijken of te verklaren tot symbolische taal. Het is naar mijn mening beter om te erkennen dat Bijbelboek Openbaring eenvoudigweg een completere eindtijdvisie weergeeft dan die van Petrus (die Openbaring 20 nog niet had gelezen).

2. Klassiek pre-millennianisme

Later kwamen Bijbeluitleggers vanuit verschillende achtergronden toch weer terug bij de opvatting over een messiaans vrede-rijk. Vanouds is de oudtestamentische periode op ongeveer vierduizend jaar geschat. We weten dat zowel de Engelse bisschop James Ussher (1581-1656) als ook Luther en Melancton al uitkwamen op ongeveer dezelfde berekening. Laten we de periode vanaf de geboorte van Christus tot aan zijn wederkomst op ongeveer tweeduizend jaar schatten. Een duizendjarig vrede-rijk zou dan het sluitstuk kunnen zijn van een overzichtelijk verdeelde periode van 7000 jaar, een getal dat in alle opzichten een soort volheid oplevert.

Wat verstaan we onder pre-millianisme? Dat de beschrijving van het messiaanse vrede-rijk in Openbaring 20:1-5 letterlijk moet worden opgevat. Het vrede-rijk begint dan bij de wederkomst van Jezus. Dan vindt de opname van de Gemeente plaats en de eerste opstanding van de gelovigen. Jezus zal dan regeren, samen met zijn Bruid die bestaat uit alle ware gelovigen uit

Israël en de Gemeente van Jezus. Daarnaast zal ook Israël worden bevrijd van haar vijanden en als natie hersteld worden. Jezus zal als vredenvorst over de hele aarde heersen vanuit het huidige Jeruzalem als hoofdstad. Gedurende het messiaanse vrederijk zal de satan geen invloed kunnen uitoefenen op aarde. Aan het einde van die periode van 1000 jaar (dit getal hoeft niet letterlijk te worden opgevat!) wordt de satan losgelaten en dan probeert hij de mensheid te verleiden tot een opstand tegen de regering van Jezus. De satan en zijn aanhangers worden dan verslagen. Pas na het vrederijk volgt volgens deze eindtijdvisie het laatste oordeel en de schepping van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

Er zijn genoeg redenen om een messiaans vrederijk te verwachten na de wederkomst van Jezus. Openbaring 20 spreekt nadrukkelijk over twee verschillende opstandingen: (1) de eerste opstanding aan het begin van het vrederijk (en volgens 1 Tessalonicenzen 4:13-17 ongeveer gelijktijdig met de wederkomst van Jezus) en (2) de tweede opstanding ná het messiaanse vrederijk. In Openbaring 20-21 worden even nadrukkelijk twee verschillende toekomstige perioden beschreven: eerst een vrederijk op aarde, daarna het laatste oordeel en tenslotte een eeuwigheid met de nieuwe hemel en aarde.

Deze eindtijdvisie wordt in Herschepping aangehouden omdat die volgens mij de sterkste Bijbelse basis heeft.

3. Dispensationeel pre-millennianisme

Deze visie is in 1830 gepubliceerd door John Darby, de oprichter van de Plymouth brethren (in Nederland bekend met de naam 'Vergadering van Gelovigen'). Het is een uitgebreidere versie van het klassieke pre-millianisme. De meest opvallende toevoeging is dat de wederkomst van Jezus wordt gezien als een proces dat zeven jaar duurt en waarin het volgende zal gebeuren:

- Jezus komt terug om de gelovigen vanaf de aarde op te nemen (de 'opname van de Gemeente') vóórdat de zogenaamde 'grote verdrukking' tegen de gelovigen begint.
- Deze gelovigen maken de eerste opstanding mee en gaan gedurende zeven jaar in de hemel wonen, bij Jezus.
- Gedurende deze zeven jaar zal de antichrist over de aarde regeren en iedereen die tot geloof in Jezus zal komen, wordt gedood. Ook Israël zal het zwaar te verduren krijgen onder het bewind van de antichrist.
- Pas na die zeven jaar zal Jezus in het openbaar terug komen en zal het vrederijk beginnen.

Deze eindtijdvisie is vooral in brede kring populair geworden door de uitgaven van stichting 'het zoeklicht', de boeken van Hal Lindsey (vooral 'De planeet die aarde heette') en de romanserie 'De laatste bazuin' van Tim LaHaye over de eindtijd (gedeeltelijk ook verfilmd).

Het grote bezwaar van deze eindtijdvisie is dat het Bijbelse fundament erg zwak is, omdat het uitgaat van omstreden interpretaties van enkele Bijbelgedeelten (Vooral 1 Tessalonicenzen 4:13-17 over de opname; en 2 Tessalonicenzen 2:5-8 over de 'weerhouder'). Doordat deze eindtijdvisie erg gedetailleerd is beschreven en er veel Bijbelgedeelten zijn die de visie lijken te

ondersteunen, lijkt het een grondig doordachte, waterdichte en onbetwistbare visie. Maar veel mensen hebben niet door dat het fundament zo zwak is.

Deze visie leidt tot een aantal on-Bijbelse conclusies. Er wordt bijvoorbeeld beweerd dat de christengelovigen zullen ontkomen aan de zware geloofsvervolgingen (de 'grote verdrukking') door de 'opname van de Gemeente', terwijl de Bijbel duidelijk zegt dat christengelovigen tot aan de wederkomst van Jezus zware vervolgingen kunnen verwachten (zie bijvoorbeeld 2 Tessalonicenzen 1:7). Misschien is deze visie vooral zo populair omdat die leert dat christengelovigen zullen ontsnappen aan de ergste tijd van vervolgingen. Dat voelt een stuk beter dan andere visies, maar het is niet wat de Bijbel zegt!

Eindtijdvisies in de Bijbel

Hoe vreemd het ook klinkt, in de Bijbel komen we verschillende eindtijdvisies tegen, die elkaar in sommige opzichten tegenspreken. Dat heeft te maken met het voortschrijdende inzicht dat gelovigen hebben ontvangen in de loop der tijd. Dat heeft geleid tot belangrijke verschillen tussen eindtijdvisies die we vandaag de dag onder christenen tegenkomen. We gaan die verschillen op een rijtje zetten.

1. Eindtijdvisie van de oudtestamentische profeten

Er zijn veel oudtestamentische profetieën over gebeurtenissen in de eindtijd te vinden in de Bijbelboeken van de profeten. Een greep hieruit:

- Zacharia 12-14:
 - Alle omliggende volken verzamelen zich om het Joodse land te veroveren en de stad Jeruzalem te belegeren.
 - De Engel van de Heer zal op de Olijfberg verschijnen, de vijandelijke legers bestrijden en die vervolgens vernietigen.
 - God stort zijn Geest uit over zijn volk Israël, dat vervolgens tot inkeer zal komen en zal worden gereinigd van zonden.
 - De vijandige volken zullen strafgerichten ondergaan.
 - God zal voor altijd over de aarde regeren vanuit de herstelde staat Israël en de stad Jeruzalem.
- Ezechiël 38-39:
 - Een leger uit veel omliggende volken strijden tegen de Joodse staat Israël.
 - God zal deze legers vernietigen en strafgerichten uitvoeren over hun volken.
 - God brengt de Joden bijeen uit alle landen van de wereld, om in het Joodse land te gaan wonen.
- Daniël 7:13-14, 18, 22, 27
 - Een door God gezonden Mensenzoon zal heersen over alle volken van de aarde. Jezus heeft verklaard dat Hij die Mensenzoon is.

In deze profetieën worden twee categorieën mensen benoemd: (1) het volk Israël en (2) de overige volken. Dat er ook een volk van God uit de andere volken zou ontstaan (de Gemeente van Jezus) was voor hen onbekend.

2. Eindtijdvisie van Johannes de Doper

Johannes de Doper verwachtte dat Jezus direct zou overgaan op het uitvoeren van strafgerichten over goddeloze mensen en dat vervolgens het nieuwe tijdperk zou aanbreken, waarin de wereld zou worden geregeerd door de messias. Daarom waarschuwde hij de mensen zich tot God te bekeren om niet door Gods strafgerichten verteerd te worden.

"De bijl ligt al aan de wortel van de boom: iedere boom die geen goede vrucht draagt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen." (Matteüs 3:10, NBV2004)

"Zijn (=van Jezus) wan is in Zijn hand en Hij zal Zijn dorsvloer grondig reinigen en Zijn tarwe in de schuur verzamelen en Hij zal het kaf met onuitblusbaar vuur verbranden." (Matteüs 3:12, HSV2010)

Johannes moet verbaasd zijn geweest dat Jezus niet optrad als bestrijder van de Romeinen, maar als een soort dienaar van het volk. Toen Johannes in de gevangenis terecht was gekomen, ondernam Jezus zelfs geen poging om hem, zijn wegbereider, vrij te krijgen. En toen wist hij helemaal niet meer wat hij van Jezus kon verwachten. Hij ging twifelen aan Jezus en misschien ook aan zijn eigen roeping.

3. Eindtijdvisie van de discipelen van Jezus

Toen de twaalf discipelen een jaar of drie met Jezus hadden opgetrokken, verwachtten ze dat Hij zichzelf binnenkort aan het Joodse volk zou presenteren als hun redder, om vervolgens de Romeinen het land uit te jagen en zijn nieuwe koninkrijk op te starten. Ze droomden van een toekomst waarin zij, als zijn trouwe volgelingen, ministers zouden worden in zijn kabinet. En niet zonder reden, want Jezus had gezegd:

"... Ik verzeker jullie: wanneer de tijd aanbreekt dat alles vernieuwd wordt, wanneer de Mensenzoon in zijn majesteit zal zetelen op zijn troon, zullen ook jullie die mij gevolgd zijn plaatsnemen op de twaalf tronen en rechtspreken over de twaalf stammen van Israël." (Matteüs 19:28, NBV2004)

Maar toen Jezus gekruisigd was, vielen de toekomstverwachtingen van de discipelen in scherven. Jezus was gestorven en met Hem waren hun toekomstdromen in één klap verdwenen. En toen stond Jezus tot hun verrassing na enkele dagen weer op uit het graf. Jezus was weer terug en alles zou weer doorgaan zoals voorheen. Goed, Jezus was gestorven om door zijn dood de wereld met God te verzoenen, maar dan zou nu de weg toch vrij zijn voor het koningschap? Nu Jezus uit de dood was opgestaan, zou heel Israël natuurlijk in Hem gaan geloven! Die vraag hield hen natuurlijk bezig.

"Zij die bijeengekomen waren (=apostelen), vroegen hem: 'Heer, gaat u dan binnen afzienbare tijd het koninkschap over Israël herstellen?' Hij antwoordde: 'Het is niet jullie zaak om te weten wat de Vader in zijn macht heeft vastgesteld over de tijd en het ogenblik waarop deze gebeurtenissen zullen plaatsvinden. Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.' " (Handelingen 1:6-8, NBV2004)

En weer moesten de discipelen een grote omslag in hun toekomstvisie meemaken. Nu ging Jezus naar de hemel en moesten ze ZELF het koninkrijk van de hemel gestalte geven op aarde. Geen aards koninkrijk, maar een geestelijk koninkrijk.

4. Eindtijdvisie van de apostel Petrus

Toen de Heilige Geest was gekomen, kregen de apostelen meer zicht op hun bediening en raakten ze gewend aan de gedachte dat Jezus op een gegeven moment zou terugkomen, en DAN zijn eeuwige koninkrijk op een nieuwe aarde zou vestigen. In 2 Petrus 3 lezen het volgende over de eindtijd:

"Maar de tegenwoordige hemel en aarde worden ... bewaard om op de dag van het oordeel, waarop de goddelozen ten onder zullen gaan, te worden prijsgegeven aan het vuur." (2 Petrus 3:7, NBV2004)

"... Dan zullen de hemelen met gedruis voorbijgaan en de elementen brandend vergaan, en de aarde en de werken daarop zullen verbranden. " (2 Petrus 3:10, HSV2010)

"... Die dag gaan de hemelsferen in vlammen op, en de elementen vatten vlam en smelten weg. Maar wij vertrouwen op Gods belofte en zien uit naar een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waar gerechtigheid woont." (2 Petrus 3:12-13, NBV2004)

Uit deze Bijbelgedeelten komt de volgende eindtijdvisie naar voren:

- Bij Jezus' wederkomst zal de aarde vergaan.
- De goddelozen zullen veroordeeld worden.
- God schept een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.
- De gelovigen zullen op de nieuwe aarde mogen wonen.

Petrus heeft hiermee de indruk gewekt dat al deze gebeurtenissen min of meer tegelijk zullen plaatsvinden bij de wederkomst van Jezus. Het is begrijpelijk dat veel gelovigen na het lezen van deze Bijbelgedeelten eerder bang zijn voor de wederkomst van Jezus dan dat ze ernaar uitzien. Kort samengevat komt het immers hierop neer: als Jezus terugkomt, vergaat de wereld.

In deze eindtijdvisie is geen ruimte voor een messiaans vrederijk, dat voorafgaat aan het laatste oordeel en de schepping van de nieuwe hemel en aarde. Verder kun je zien dat deze

visie van Petrus sterk lijkt op die van Johannes de Doper. Vergeet niet dat Petrus een discipel van Johannes de Doper was voordat hij Jezus ontmoette.

5. Eindtijdivisie van de apostel Paulus

De apostel Paulus had een bredere visie dan Petrus. Hij schreef onder meer over de opkomst van antichristelijke machten, de opname van christengelovigen, de wederopstanding van gelovigen en het herstel van Israël.

Paulus heeft het in zijn tweede brief aan de Tessalonicenzen over een Antichrist figuur die over de hele wereld zal regeren voordat Jezus terugkomt:

"... Want die dag komt niet, tenzij eerst de afval gekomen is en de mens van de wetteloosheid, de zoon van het verderf, geopenbaard is, de tegenstander, die zich ook verheft boven al wat God genoemd of als God vereerd wordt, zodat hij als God in de tempel van God gaat zitten en zichzelf als God voordoet." (2 Tessalonicenzen 2:3-4, HSV2010)

Ook beschrijft Paulus enkele belangrijke gebeurtenissen rondom Jezus' wederkomst: de eerste opstanding en de opname van de Gemeente:

"Wij zeggen u met een woord van de Heer: wij, die in leven blijven tot de komst van de Heer, zullen de doden in geen geval voorgaan. Wanneer het signaal gegeven wordt, de aartsengel zijn stem verheft en de bazuin van God weerklinkt, zal de Heer zelf uit de hemel neerdalen. Dan zullen eerst de doden die Christus toebehoren opstaan, en daarna zullen wij, die nog in leven zijn, samen met hen op de wolken worden weggevoerd en gaan we in de lucht de Heer tegemoet. Dan zullen we altijd bij hem zijn." (1 Tessalonicenzen 4:15-17, NBV2004)

Dit 'Woord van de Heer' kan een aanhaling zijn van wat Jezus zo aan zijn discipelen heeft verteld, maar wat niet in de evangeliën is opgenomen, ofwel een directe openbaring van God. Dit geeft ons weer een nieuw inzicht over de eindtijd:

- Op de 'dag van de Heer' zullen overleden gelovigen samen met Jezus en een menigte engelen naar de aarde komen. Onderweg gaan de christengelovigen hen tegemoet om vervolgens als één grote groep naar de aarde te gaan. Vanaf dat moment zullen alle christengelovigen altijd dichtbij Jezus zijn.
- Deze gebeurtenis wordt meestal de 'opname van de Gemeente' genoemd.
- Alle genoemde gelovigen maken dan een opstanding mee (zoals Jezus die eeuwen geleden zelf meemaakte) en ontvangen dan een opstandingslichaam (1 Korintiërs 15:35-58).

In Romeinen 10-11 heeft de apostel Paulus uitvoerig uitgelegd dat het volk Israël na het ontstaan van de Gemeente van Jezus over de hele wereld is verstrooid en in een achtergrondpositie is terechtgekomen. Maar ook dat Gods plan met zijn volk Israël daarmee

niet is afgelopen, want hij verwacht dat het hele volk in de eindtijd tot geloof in Jezus zal komen (Romeinen 11:25-32). Deze visie van Paulus loopt parallel met de vele oudtestamentische profetieën over het herstel van Israël.

In 1 Korintiërs 15 geeft Paulus uitvoerig uitleg over de opstanding van Jezus en in het verlengde daarvan: de opstanding van gelovigen in de toekomst. Daarin noemt Paulus een zestal gebeurtenissen die in deze taalkundige vorm niet in tijdsvolgorde zijn aangegeven. De cijfers 1-6 geven de werkelijke tijdsvolgorde aan.

"Zoals wij door Adam allen sterven, zo zullen wij door Christus allen levend worden gemaakt. Maar ieder op de voor hem bepaalde tijd:

(1) Christus als eerste

(2) en daarna, wanneer hij komt, zij die hem toebehoren.

(5) En dan komt het einde en draagt hij het koningschap over aan God, de Vader,

(4) nadat hij alle heerschappij en elke macht en kracht vernietigd heeft.

(3) Want hij moet koning zijn totdat 'God alle vijanden aan zijn voeten heeft gelegd'.

(6) De laatste vijand die vernietigd wordt is de dood." (1 Korintiërs 15:22-26, NBV2004)

Paulus noemt in dit Bijbelgedeelte de volgende gebeurtenissen die achtereenvolgens zullen plaatsvinden na de wederkomst van Jezus:

- opstanding van Jezus
- wederkomst van Jezus + eerste opstanding van gelovigen
- wereldregering van Jezus (messiaans vrederijk)
- overwinning over alle vijanden
- einde van het koningschap van Jezus op de bestaande aarde en overdracht van het koningschap aan God de Vader
- de dood wordt vernietigd

Paulus benoemt het messiaanse vrederijk niet letterlijk in dit Bijbelgedeelte, maar deze opsomming van gebeurtenissen sluit goed aan bij het meest bekende Bijbelgedeelte over het messiaanse vrederijk: Openbaring 20:1-6.

6. Eindtijdvisie van de apostel Johannes

Uit de eindtijdvisioenen van Johannes kunnen we opmaken dat er na de wederkomst van Jezus niet één maar twee tijdperken (aionen) zullen zijn: eerst een duizendjarig vrederijk, vervolgens het laatste oordeel. In Openbaring 20:1 tot en met Openbaring 21:1 lezen we gebeurtenissen in de tijd na de wederkomst van Jezus die duidelijk in een concrete tijdsvolgorde zijn geplaatst. Door deze godsopenbaringen kreeg Johannes een meer uitgebreide eindtijdvisie dan die we in de brieven van Petrus lezen. In dat Bijbelgedeelte lezen we namelijk:

- De satan wordt gebonden zodat hij duizend jaar lang geen invloed kan uitoefenen op de aardbewoners. (Openbaring 20:1-3)

- Er is een eerste opstanding van gelovigen die samen met koning Jezus over de aarde zullen regeren gedurende duizend jaar. (Openbaring 20:4-6)
- Na die 1000 jaar wordt de satan een korte tijd losgelaten, Daardoor kan hij de wereldbewoner verleiden om met een groot leger tegen Jezus en zijn aanhangers in Jeruzalem te strijden. (Openbaring 20:7-9)
- De tegenstanders van Jezus worden vernietigd. De satan en al zijn demonen worden in de vuurpoel geworpen. (Openbaring 20:10)
- Er vindt een tweede opstanding plaats van alle mensen (behalve degenen die tot de Bruid van Jezus behoren) om het Laatste Oordeel mee te maken. (Openbaring 20:13-15)
- God vernietigt de bestaande aarde en de hemel, waar op dat moment geen mensen meer verblijven, en schept een nieuwe aarde. (Openbaring 20:11; 21:1)
- Op de nieuwe aarde wonen uiteindelijk twee groepen mensen: de Bruid van Jezus en de volken, bestaande uit de overige begenadigde mensen. (Openbaring 21:24-26; 22:2).

Door deze visioenen van de apostel Johannes hebben we een veel completer toekomstbeeld ontvangen, waardoor de vorige visies als verouderd en incompleet beschouwd mogen worden.

Problemen met elkaar tegensprekende visies in de Bijbel?

Er ontstaan problemen en hevige verschillen tussen (1) gelovigen die de eindtijdvisie van Petrus als uitgangspunt hebben en (2) gelovigen die de eindtijdvisie van Johannes in het Bijbelboek Openbaring als uitgangspunt hebben. Omdat we ervan uitgaan dat de Bijbel de volle waarheid spreekt, kunnen we er kennelijk moeilijk mee omgaan dat de ene Bijbelse visie verouderd is en vervangen is door een nieuwere.

Laten we uitgaan van het principe van voortschrijdend inzicht bij de opeenvolgende Bijbelschrijvers. We hebben er toch geen moeite mee dat de visie van Johannes de Doper niet compleet was, omdat Jezus op een verrassende manier optrad, anders dan wat iedereen had verwacht van de messias? Laten we dan ook niet moeilijk doen over de verschillen tussen de eindtijdvisie van Petrus en de nog latere openbaringen aan de apostel Johannes. Wat wel belangrijk is dat de visie van Paulus goed aansluit bij die van Johannes.

Bruid van Jezus

Gedurende de eindtijd, vanaf de wederkomst van Jezus tot en met de tijd van de nieuwe hemel en aarde zal de Bruid van Jezus een belangrijke positie innemen. De Bruid van Jezus is Gods volk dat na Jezus' wederkomst voortdurend in de nabijheid van Jezus zal zijn om Hem bij te staan in zijn koningschap, tot zegen van de overige volken.

Onder christenen zijn de meningen verdeeld over wie de Bruid is. Sommigen zeggen dat de Bruid de Gemeente van Jezus is, anderen dat de Bruid het volk Israël is. Persoonlijk geloof ik dat de Bruid bestaat uit de trouwe gelovigen van zowel het volk Israël als de Gemeente van Jezus.

De Gemeente als Bruid van Jezus

De Gemeente van Jezus, waartoe alle wedergeboren christengelovigen behoren, wordt vaak de 'Bruid' genoemd. Deze beeldspraak komt onder meer naar voren in de volgende woorden van de apostel Paulus:

"... Ik heb u immers ten huwelijk gegeven aan één Man om u als een reine maagd aan Christus voor te stellen." (2 Korintiërs 11:2, HSV2010)

De uiteindelijke relatie tussen Jezus en de Gemeente is te vergelijken met een huwelijk tussen man en vrouw:

"Mannen, heb uw eigen vrouw lief, zoals ook Christus de gemeente liefgehad heeft en Zich voor haar heeft overgegeven ... opdat Hij haar in heerlijkheid voor Zich zou plaatsen, een gemeente zonder smet of rimpel of iets dergelijks, maar dat zij heilig en smetteloos zou zijn." (Efeziërs 5:25-27, HSV2010)

"Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten, en die twee zullen tot één vlees zijn. Dit geheimenis is groot; maar ik spreek met het oog op Christus en de gemeente." (Efeziërs 5:31-32, HSV2010)

Voor alle duidelijkheid: niet alle christenen behoren tot de Bruid, ook wordt dat nogal eens gesuggereerd. Onder de mensen die zich christen noemen zijn nu eenmaal mensen die wel en die niet wedergeboren zijn.

Jezus kwam naar de aarde om een Bruid te zoeken

We moeten goed beseffen dat Jezus niet in de eerste plaats naar de aarde is gekomen om zoveel mogelijk mensen in de hemel te krijgen (en later op de nieuwe aarde). Jezus verliet zijn hemelse Vader om naar de aarde te gaan ... om een Bruid voor Zichzelf te vinden. Tijdens zijn leven op aarde is Jezus nooit getrouwd geweest. Hij had steeds die andere Bruid in gedachten: een volk dat bestaat uit mensen die Hem van harte liefhebben en dat laten zien door hun liefdevolle toewijding en trouw.

De schrijver van een oud kerklied heeft het goed begrepen. Daarin komt het volgende voor:

"Om haar als bruid te werven, kwam Hij ten hemel af.
Hij was 't, die door zijn sterven aan haar het leven gaf."
(uit LvK Gezang 112:1)

Alleen al dat woord 'Bruid' maakt ons duidelijk dat het Jezus gaat om de meest diepgaande en de meest vreugde gevende relatie met mensen die mogelijk is. Dat is het allerhoogste doel dat God bereikbaar heeft gemaakt voor mensen. Daarvoor zijn ze geschapen. Gelovigen die persoonlijk hebben geproefd hoe goed het is om met Jezus te leven, kunnen niet anders dan verlangen naar die volkomen zuivere volmaking van hun relatie met Hem.

Israël als Bruid van God

Voor veel christenen zal het een verrassing zijn als ze in de Bijbel lezen dat Israël al eeuwen eerder Gods Bruid werd genoemd en wel door God zelf! Kennelijk zijn christengelovigen niet de enige Bruidsmensen.

"Ik zal u voor eeuwig tot Mijn bruid nemen: ja, Ik zal u tot Mijn bruid nemen in gerechtigheid en in recht, in goedertierenheid en in barmhartigheid. In trouw zal Ik u voor Mij als bruid nemen; en u zult de HEERE kennen." (Hosea 2:18-19, HSV2010)

"Ik zal je voorgoed tot mijn vrouw maken, ik zal je hecht aan mij verbinden, door liefde en ontferming. Mijn vrouw zul je zijn, want ik beloof je trouw, en jij zult de HEER toegewijd zijn." (Hosea 2:21-22, NBV2004)

De profeten van het Oude Testament hebben diverse uitspraken van God opgeschreven, waarin Hij het volk Israël zijn vrouw noemde. Wanneer het volk vreemde goden ging nalopen, noemde God dat 'overspel'. Maar God strekte zich uit naar zijn volk, want Hij wilde Israël opnieuw tot zijn Bruid maken.

En precies dat zal op een geheel nieuwe manier plaatsvinden wanneer Jezus terugkomt om de staat Israël te verlossen van de volken die haar willen vernietigen. Dan zal het volk Israël (binnen de staat Israël en daarbuiten) tot geloof komen in Jezus als de messias van God en verenigd worden met hun messias en Heer.

Evenals niet alle christenen Bruidsmensen zijn, geldt dit ook voor de Joden. Binnen het Joodse volk heb je mensen die wel of niet 'besneden van hart' zijn, met andere woorden: die wel of niet God dienen met liefdevolle toewijding. De apostel Paulus zei hierover:

"Jood is men niet door zijn uiterlijk, en de besnijdenis is geen lichamelijke besnijdenis. Jood is men door zijn innerlijk, en de besnijdenis is een innerlijke besnijdenis. Het is het werk van de Geest, niet een voorschrift uit de wet, dus wie innerlijk een Jood is, ontvangt geen lof van mensen maar van God." (Romeinen 2:28-29, NBV2004)

Ook in het Oude Testament komen we die gedachte tegen:

"Besnijd dan de voorhuid van uw hart en wees niet langer halsstarrig. " (Deuteronomium 10:16, HSV2010)

Stefanus, de eerste christelijke martelaar, paste deze woorden toe toen hij zich verdedigde tegenover de Joodse leiders die hem kort daarna zouden stenigen:

"Halsstarrigen! U bent besneden, maar niet van hart en oren. Altijd verzet u zich tegen de heilige Geest, uw voorouders deden dat en u niet minder." (Handelingen 7:51, GNB1996)

Israël en de Gemeente zijn de Bruid van Jezus

In het Oude Testament lezen we veel eindtijdprofetieën over de eenwording van God en zijn volk Israël en het herstel van het Joodse land. De meeste eindtijdprofetieën in het Nieuwe Testament lijken uitsluitend over de eenwording tussen Jezus en zijn Gemeente te gaan. Maar in Romeinen 11 lezen we dat Gods plan met zijn volk Israël niet is afgelopen toen de Gemeente van Jezus ontstond bij de komst van de Heilige Geest. In sommige Nederlandse Bijbelvertalingen is dat minder duidelijk omdat de Bijbelvertalers daar heel anders over dachten.

Het komt bij de meeste christenen niet in hun hoofd op dat de Bruid van Jezus niet alleen uit christenen bestaat, maar dat er 'ook' Joden bij horen. Sterker nog: de Bruid is in de eerste plaats Joods en pas in de tweede plaats zijn er ook christenen bijgekomen. En nog sterker: zelfs de Bruidegom (Jezus) is geen christen, maar vanaf zijn geboorte op aarde was Hij Joods en zal dat altijd blijven. We moeten als christenen onze plaats kennen en beseffen dat Israël Gods éérst uitverkoren volk was en altijd zal zijn.

Kortom: alle ware gelovigen uit het Oude en Nieuwe Verbond vormen samen die ene Bruid, Gods eigen volk dat verenigd zal worden met Jezus, die de messias van zijn volk Israël is en de Heer van zijn Gemeente. Het Nieuwe Jeruzalem uit Openbaring 21-22 is een zinnebeeldige voorstelling van de Bruid van Jezus. De poorten zijn naar de stammen van Israël genoemd en de grondstenen (of fundamenteën) naar de apostelen van het Nieuwe Testament. Israël en de Gemeente zijn dus samen de Bruid, het totale volk van God. De apostelen zijn allemaal zowel Joden als christenen en passen dus heel goed bij gelovigen uit zowel het Oude als het Nieuwe Verbond. Ik denk niet dat ze tot één geheel zullen samensmelten waarbij hun eigenheden zullen verdwijnen. Gods Oude en Nieuwe Verbond hebben allebei een eeuwige geldigheidsduur en hebben allebei hun plaats binnen het eeuwige plan van God.

In Openbaring 14 lezen we het volgende over de Bruidsmensen:

"... Dezen zijn het die het Lam volgen waar Het ook naartoe gaat. Dezen zijn gekocht uit de mensen, als eerstelingen voor God en het Lam." (Openbaring 14:4, HSV2010)

Het zijn de meest trouwe volgelingen van Jezus. Het volgen van Jezus kan zowel op het verleden als op de toekomst betrekking hebben. Ze worden eerstelingen genoemd en dat betekent dat ze in de eeuwige toekomst een vooraanstaande plaats zullen innemen ten opzichte van de andere mensen die eeuwig leven zullen ontvangen. Van hen wordt ook gezegd dat zij met Jezus zullen regeren over de aarde.

Bruiloft van het Lam

De eenwording van man en vrouw was het eerste verbond dat op aarde is gesloten, een verbond dat God heeft ingesteld. Daarover zegt de Bijbel:

"Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten; en zij zullen tot één vlees zijn." (Genesis 2:24, HSV2010)

En zo zal het allerlaatste verbond ook een man/vrouw karakter hebben, namelijk het eeuwigdurende huwelijk tussen Jezus en zijn Bruid. Na de wederkomst van Jezus zal de eenwording van Jezus en zijn trouwe volgelingen plaatsvinden. Dit wordt symbolisch beschreven als de huwelijksluiting van Jezus en zijn Bruid:

"Laat ons verheugd zijn en juichen en Hem eer bewijzen: de tijd is gekomen voor de bruiloft van het lam, zijn bruid heeft zich al klaargemaakt. Haar is het vergund zich te kleden in linnen, wit en smetteloos, want het linnen symboliseert de goede daden van de heiligen." (Openbaring 19:7-8, WV2012)

Het is opvallend dat Jezus hier niet als koning genoemd wordt. Zou het niet geweldig zijn voor de Bruid om te trouwen met een machtige vorst, uitgedost in een schitterend tenue? En dan ziet de allerhoogste Heer, de allerhoogste koning er op zijn eigen trouwdag uit als een ... lam. Is dat niet een beetje vreemd? Vergeet niet dat het een HEMELSE huwelijksluiting zal zijn. Jezus zal dan zijn mooiste sieraden dragen, de innerlijke sieraden van zijn hart. Het zijn de littekens van zijn lijden en sterven die de liefde van zijn hart zichtbaar maken. En daarom zal Jezus er als een lam uitzien op zijn trouwdag. Wie heeft een grootser bewijs van zijn liefde voor zijn Bruid getoond dan koning Jezus, die zich als een lam liet doden om haar? Dat is iets om even heel stil van te worden.

Hoe vreemd het ook klinkt, de Bruidegom treedt dan op de achtergrond en schuift de Bruid naar voren. Het is de vreugde van de Bruidegom dat zijn Bruid straalt, niet Hijzelf. Daarin toont de Bruidegom zijn ware karakter en zijn grenzeloze grootheid. De apostel Paulus zei dat met de volgende woorden:

"... evenals Christus zijn gemeente heeft liefgehad en Zich voor haar overgegeven heeft ... en zo zelf de gemeente voor Zich te plaatsen, stralend, zonder vlek of rimpel ..." (Efeziërs 5:25-27, NBG1951)

Naar mijn mening zal dat misschien wel de grootste verrassing van de eeuwigheid zijn: dat oogverblindende stralen van de Bruid. Wie had dat durven verwachten? En die glorie van de Bruid zal de diepste vreugde brengen in het hart van de Bruidegom, de hoogste Heer van hemel en aarde.

Eindtijd overzicht

Hier volgt een kort overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen die naar mijn mening plaats zullen vinden in de eindtijd. Dus vanaf de tijd voorafgaande aan de wederkomst van Jezus tot en met het bevolken van de nieuwe aarde. Een meer gedetailleerde uitwerking vind je in de volgende drie hoofdstukken.

1. Bevrijding en herstel van het volk Israël

Wellicht het grootste godswonder van de vorige eeuw was de stichting van de Joodse staat Israël in 1948. Die gebeurtenis bewees overduidelijk dat Gods plan met zijn uitverkoren volk Israël niet was afgelopen. We kunnen het zien als een inleiding op de vervulling van de Bijbelse profetieën over het herstel van Israël.

Toenemende afkeer van de Joden en de staat Israël:

"... God, blijf niet langer afzijdig. Want zie hoe uw vijand zich roert, hoe verwaand uw haters de kop opsteken ... Ze zeggen: 'Vooruit, dood dat volk en niemand rept nog van Israëls naam.' Hoe spannen zij samen, eensgezind, tegen uzelf tot een verdrag verbonden." (Psalm 83:2-6, WV2012)

Aanval van een internationale legermacht tegen de staat Israël:

"Zie, Ik maak van Jeruzalem een bedwelmende beker voor alle omwonende volken; maar bij het beleg van Jeruzalem zal het ook tegen Juda gaan. Op die dag zal Ik van Jeruzalem een zwaar te tillen steen voor alle volken maken; al degenen die hem optillen zullen zich eraan snijden. Tegen hem zullen alle volkeren van de aarde samenspannen." (Zacharia 12:2-3, WV2012)

"Ik zal alle volken samenbrengen - zegt de HEER - om tegen Jeruzalem ten strijde te trekken. De stad zal worden ingenomen, de huizen zullen worden geplunderd en de vrouwen verkracht. De helft van de inwoners wordt in ballingschap weggevoerd, maar het deel dat overblijft zal niet worden uitgeroeid." (Zacharia 14:2, NBV2004)

Jezus strijdt tegen de legers die Israël aanvallen:

"Daarna zal de HEER uittrekken en de strijd tegen die volken aanbinden, net als weleer. Die dag zal hij zijn voeten op de Olijfberg planten, ten oosten van Jeruzalem. De Olijfberg zal in tweeën splijten: de ene helft glijdt weg naar het noorden en de andere naar het zuiden, zodat er een breed dal ontstaat van oost naar west." (Zacharia 14:3-4, NBV2004)

Joden zien de messias en ontdekken dat het Jezus is.

"Hij komt te midden van de wolken, en dan zal iedereen hem zien, ook degenen die hem doorstoken hebben ..." (Openbaring 1:7, NBV2004)

"Ik zal over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem uitgieten de Geest der genade en der gebeden; zij zullen Hem aanschouwen, die zij doorstoken hebben, en over Hem een rouwklacht aanheffen als de rouwklacht over een enig kind ..." (Zacharia 12:10, NBG1951)

Het volk Israël zal zich bekeren tot God, die dan zal reageren vanuit zijn onbeperkte vergevingsgezindheid om de relatie met zijn volk te herstellen:

"Op die dag zal er een bron ontspringen waarin de nakomelingen van David en de inwoners van Jeruzalem hun zonde en onreinheid kunnen afwassen." (Zacharia 13:1, NBV2004)

"... en in één enkele dag zal ik dit land reinigen van alle schuld." (Zacharia 3:9, NBV2004)

2. Wederkomst van Jezus voor de Gemeente

Toenemende christenvervolging:

"Dan zullen ze jullie prijsgeven aan onderdrukking en jullie vermoorden, en je zult gehaat zijn bij alle volkeren vanwege mijn naam. Dan zullen velen ten val gebracht worden, elkaar uitleveren en haten." (Matteüs 24:9-10, WV2012)

"Wie gevangenschap moet verduren, zal in gevangenschap gaan. En wie door het zwaard moet sterven, zal sterven door het zwaard. Hier komt het aan op de standvastigheid en trouw van de heiligen." (Openbaring 13:10, NBV2004)

Massale kerkverlating:

"... De dag van de Heer breekt niet aan voordat velen zich van het geloof hebben afgekeerd ..." (2 Tessalonicenzen 2:3, NBV2004)

De antichristelijke wereldmacht maakt het leven van christengelovigen steeds moeilijker:

"Verder liet het (beest) bij alle mensen, jong en oud, rijk en arm, slaaf en vrije, een merkteken zetten op hun rechterhand of op hun voorhoofd. Alleen mensen met dat teken ... konden iets kopen of verkopen." (Openbaring 13:16-17, NBV2004)

"... Ik zag de zielen van hen die onthoofd waren vanwege het getuigenis van Jezus en het woord van God, die het beest en zijn beeld niet hadden aanbeden en het merkteken niet hadden aangenomen op hun voorhoofd en in hun hand ..." (Openbaring 20:4, WV2012)

De opname van de Gemeente, wederopstanding (met een nieuw lichaam en de mogelijkheid om in de geestelijke wereld te functioneren) en de ontmoeting met Jezus in de geestelijke wereld op weg naar de aarde.

"... wij zullen niet allemaal eerst sterven - toch zullen wij allemaal veranderd worden, in een ondeelbaar ogenblik, in een oogwenk, wanneer de bazuin het einde inluidt ..." (1 Korintiërs 15:51-52, NBV2004)

"omdat de Heer zelf op een bevel, bij de stem van een aartsengel en een bazuin van God, zal neerdalen van de hemel; en de doden in Christus zullen éérst opstaan; daarna zullen wij, de levenden die achterblijven, tegelijk met hen in wolken worden weggevoerd de Heer tegemoet ... en zó zullen wij altijd samen met de Heer zijn. (1 Tessalonicenzen 4:16-17, NB2014)

3. Einde van de antichristelijke wereldmacht

Er zullen strafgerichten plaatsvinden voor ongelovige mensen voor, tijdens of direct volgend op de wederkomst van Jezus:

"Ze riepen de bergen en de rotsen toe: 'Val op ons neer! Verberg ons voor het oog van hem die op de troon zit en voor de toorn van het lam! Want nu is de grote dag van hun toorn aangebroken, en wie kan die doorstaan?' " (Openbaring 6:16-17, NBV2004)

"Meteen na de verschrikkingen van die dagen zal de zon verduisterd worden en de maan geen licht meer geven, de sterren zullen uit de hemel vallen en de hemelse machten zullen wankelen. Dan zal aan de hemel het teken zichtbaar worden dat de komst van de Mensenzoon aankondigt, en alle stammen op aarde zullen zich van ontzetting op de borst slaan als ze de Mensenzoon zien komen op de wolken van de hemel, bekleed met macht en grote luister." (Matteüs 24:29-30, NBV2004)

Iedere aardbewoner zal de plotselinge wederkomst van Jezus meemaken en zien:

"Hij komt te midden van de wolken, en dan zal iedereen hem zien ... Alle volken op aarde zullen over hem weeklagen ..." (Openbaring 1:7, NBV2004).

"Want zoals een bliksemschicht vanuit het oosten weerlicht tot in het westen, zo zal ook de Mensenzoon komen." (Matteüs 24:27, NBV2004)

Ondergang van de antichristelijke wereldmacht:

"Dan zal de wetteloze zich openbaren; en de Heer Jezus zal hem doden met de adem van zijn mond en hem machteloos maken door de schittering van zijn komst." (2 Tessalonicenzen 2:8, WV2012)

4. Messiaans vrederijk

Wanneer Jezus terugkomt wordt de satan gevangen gezet in de 'afgrond' (de meest duistere en godverlaten plek in de geestelijke wereld) zodat hij de mensen op aarde niet kan verleiden tot opstandigheid tegenover Jezus, de vredevorst.

"Toen zag ik een engel uit de hemel neerdalen met de sleutel van de afgrond en een grote ketting in zijn hand. Hij greep de draak, de oude slang - dat is de duivel, de satan - en hij boeide hem voor duizend jaren, en wierp hem in de afgrond, die hij grendelde en verzegelde boven zijn hoofd, opdat hij de volkeren niet meer zou misleiden voordat de duizend jaren voorbij waren..." (Openbaring 20:1-3, WV2012)

De eerste opstanding vindt plaats, wellicht samenvallend met de opname van de Gemeente.

"Ik zag tronen en zij namen daarop plaats en aan hen werd het oordeel gegeven. Ik zag de zielen van hen die onthoofd waren vanwege het getuigenis van Jezus en het woord van God, die het beest en zijn beeld niet hadden aanbeden en het merkteken niet hadden aangenomen op hun voorhoofd en in hun hand. Zij werden weer levend en heersten met Christus, duizend jaren lang ... Dit is de eerste opstanding." (Openbaring 20:4-5, WV2012)

De staat Israël zal worden hersteld en vanuit Jeruzalem zal Jezus over de wereld regeren.

"Eens zal de dag komen dat de berg met de tempel van de HEER rotsvast zal staan, verheven boven de heuvels, hoger dan alle bergen. Alle volken zullen daar samenstromen, machtige naties zullen zeggen: 'Laten we optrekken naar de berg van de HEER, naar de tempel van Jakobs God. Hij zal ons onderrichten, ons de weg wijzen, en wij zullen zijn paden bewandelen.' Vanaf de Sion klinkt zijn onderricht, vanuit Jeruzalem spreekt de HEER. Hij zal rechtspreken tussen de volken ..." (Jesaja 2:2-4, NBV2004)

Alle volken op de aarde zullen Jezus erkennen en genieten van zijn koninkrijk van vrede en gerechtigheid

"Dan zal de gerechtigheid vrede stichten, ze brengt rust en vertrouwen voor altijd. Mijn volk zal wonen in een oase van vrede, een veilige woonplaats, een oord van ongestoorde rust." (Jesaja 32:17-18, NBV2004)

"De overlevenden van de volken die Jeruzalem hebben belaagd, zullen dan jaarlijks naar de stad komen om de HEER van de hemelse machten als koning te vereren en het Loofhuttenfeest te vieren." (Zacharia 14:16, NBV2004)

Aan het einde van deze periode zal de satan weer worden losgelaten en een opstand tegen koning Jezus organiseren.

"Wanneer de duizend jaar voorbij zijn, zal Satan uit zijn gevangenis worden losgelaten. Dan gaat hij eropuit om de volken aan de vier hoeken van de aarde, Gog en Magog, te misleiden. Hij brengt hen voor de strijd bijeen, een menigte zo talrijk als zandkorrels aan de zee. Ze trekken op, over de hele breedte van de aarde, en omsingelen het kamp van de heiligen en de geliefde stad ..." (Openbaring 20:7-9, NBV2004)

Dan vindt er een definitieve afrekening plaats met de satan en zijn demonen.

"En de duivel, die hen misleidde, wordt in de poel van vuur en zwavel gegooid, bij het beest en de valse profeet. Daar zullen ze dag en nacht worden gepijnigd, tot in eeuwigheid." (Openbaring 20:10, NBV2004)

5. Nieuwe wereld

Bij de tweede opstanding staan alle mensen op, behalve de mensen die behoren bij de Bruid van Jezus. Want die hebben immers de eerste opstanding meegemaakt.

"De zee stond de doden die ze in zich had af, en ook de dood en het dodenrijk stonden hun doden af ..." (Openbaring 20:13, NBV2004)

Het laatste oordeel vindt plaats voor al deze mensen.

"Ik zag de doden, jong en oud, voor de troon staan. Er werden boeken geopend. Toen werd er nog een geopend: het boek van het leven. De doden werden op grond van wat in de boeken stond geoordeeld naar hun daden." (Openbaring 20:12, NBV2004)

De bestaande hemel en aarde worden vernietigd en God schept een nieuwe hemel en aarde.

"... De hemelsferen zullen die dag met luid gedreun vergaan, de elementen gaan in vlammen op ..." (2 Petrus 3:10, NBV2004)

"Ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Want de eerste hemel en de eerste aarde zijn voorbij, en de zee is er niet meer." (Openbaring 21:1, NBV2004)

Evenals tijdens het messiaanse vrederijk zal de Bruid met Jezus heersen over de nieuwe aarde. De Bruid wordt symbolisch beschreven als een nieuw Jeruzalem.

"Toen zag ik de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, uit de hemel neerdalen, bij God vandaan. Ze was als een bruid die zich mooi heeft gemaakt voor haar man en hem opwacht." (Openbaring 21:2, NBV2004)

Ook de mensen die zijn begenadigd bij het laatste oordeel zullen de nieuwe aarde bevolken:

"En de volken zullen bij haar licht (=het licht van Jeruzalem, de Bruid) wandelen ..." (Openbaring 21:24, NBG1951)

De mensen die bij het laatste oordeel zijn veroordeeld, komen in de vuurpoel terecht. Daarmee is definitief afgerekend met al het kwaad.

"Wie niet in het boek van het leven bleek te staan werd in de vuurpoel gegooid." (Openbaring 20:15, NBV2004)

"Maar voor hen die laf en trouweloos zijn geweest, die zich hebben ingelaten met gruwelijke dingen, met moord, ontucht, toverij of afgodendienst, voor allen die de leugen hebben gediend: hun deel is de vuurpoel met brandende zwavel, dat is de tweede dood." (Openbaring 21:8, NBV2004)

Eerste opstanding

Dit onderwerp gaat over de opstanding van christengelovigen. Veel christenen lijken te denken dat zij de enigen zijn die deze opstanding zullen meemaken. Niets is minder waar. De Joden zien al veel langer uit naar de opstanding van gestorvenen bij het herstel van Israël en dat doen ze nog steeds.

Belofte van opstanding

De opstanding van Jezus uit de dood is één van de belangrijkste heilsfeiten uit de geschiedenis (1 Korintiërs 15:12-22). Op grond daarvan hebben gelovigen nieuw leven ontvangen en de belofte van eeuwig leven:

"... Ik ben de opstanding en het leven; wie in Mij gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven, en eenieder, die leeft en in Mij gelooft, zal in eeuwigheid niet sterven ..." (Johannes 11:25-26, NBG1951)

Maar de opstanding van Jezus krijgt bij Jezus' wederkomst de meest volle betekenis voor gelovigen. De Bijbel maakt duidelijk dat de hemel slechts een tijdelijke verblijfplaats voor gelovigen is, maar dat ze eenmaal een nieuw lichaam zullen krijgen:

"God heeft niet alleen de Heer opgewekt, Hij zal ook ons laten opstaan door zijn kracht." (1 Korintiërs 6:14, WV2012)

"Want wij weten dat Hij die de Heer Jezus heeft opgewekt, ook ons met Jezus ten leven zal wekken en ons naar zich toe zal voeren, samen met u." (2 Korintiërs 4:14, WV2012)

In het Nieuwe Testament lezen we meer over de belofte van de opstanding dan over het naar de hemel gaan. Dat is niet zo vreemd omdat de hemel niet meer dan een tussenstation is tussen het aardse leven van nu en het aardse leven van na de opstanding.

Wederkomst, opname en opstanding

Alle gelovigen die bij de wederkomst met Jezus meekomen (uit het volk Israël en uit de Gemeente van Jezus), zullen dan de zogenaamde eerste opstanding meemaken. Zij ontvangen een nieuw opstandingslichaam en vanaf dat moment kunnen ze zich zowel in de geestelijke als in de materiële wereld bewegen en manifesteren. In een oogwenk zal die verandering plaatsvinden:

"... wij zullen niet allemaal eerst sterven - toch zullen wij allemaal veranderd worden, in een ondeelbaar ogenblik, in een oogwenk, wanneer de bazuin het einde inluidt ..." (1 Korintiërs 15:51-52, NBV2004)

Dit is de zogenaamde 'eerste opstanding' die zal plaatsvinden bij de wederkomst van Jezus en gelijk met de opname van de Gemeente, aan het begin van het messiaanse vrederijk. De wederkomst, de opname, de opstanding en het begin van het vrederijk zullen dus ongeveer tegelijk plaatsvinden. De apostel Johannes heeft in zijn visioenen het volgende gezien en opgeschreven:

"Ook zag ik tronen, en aan hen die erop zaten werd recht gedaan. Het zijn de zielen van hen die onthoofd waren omdat ze van Jezus hadden getuigd en over God hadden gesproken; zij hadden het beest en zijn beeld niet aanbeden en ook zijn merkteken niet op hun voorhoofd of hun hand gekregen. Zij waren tot leven gekomen en heersten duizend jaar lang samen met de messias. De andere doden kwamen niet tot leven voordat de duizend jaar voorbij waren. Dit is de eerste opstanding." (Openbaring 20:4-5, NBV2004)

De tweede opstanding zal plaatsvinden na het vrederijk, voorafgaande aan het laatste oordeel.

Opstandingslichaam

Wat houdt die opstanding precies in? Het kan heel eenvoudig beschreven worden als het tegenovergestelde van sterven. Bij het sterven houdt het lichaam op te leven en leeft het onstoffelijke deel van de mens verder in de geestelijke wereld. Bij de opstanding ontvangt de onstoffelijke mens weer een stoffelijk lichaam. Ik verwacht dat ons nieuwe lichaam in veel opzichten zal lijken op ons vroegere aardse lichaam, want we zullen onze persoonlijkheid behouden.

"... 'Maar hoe worden de doden opgewekt? ... Als u iets zaait, moet dat eerst sterven voordat het tot leven kan komen. En wat u zaait heeft nog niet de vorm die het later krijgt; het is nog maar een naakte korrel ... God geeft daaraan de vorm die hij heeft vastgesteld, en hij geeft elke zaadkorrel zijn eigen vorm." (1 Korintiërs 15:35-38, NBV2004)

In dit Bijbelgedeelte legt Paulus uit dat we na de opstanding zullen oogsten, wat we tevoren op aarde gezaaid hebben. In geestelijke zin is dat al het geval als we sterven. In de hemel ontplooit onze geest zich en bij de opstanding ontvangen we een lichaam dat onze gereinigde en verder gerijpte persoonlijkheid zal uitstralen. Dan zullen we volledig mens worden zoals God het oorspronkelijk bedoeld had: lichaam, ziel en geest in volmaakte harmonie, in staat om 100% bewust in zowel de materiële als in de geestelijke wereld te vertoeven. Onder alle omstandigheden zullen we dan in volmaakte harmonie met Jezus leven.

Net zoals Jezus

In de Bijbel lezen we dat wij uiteindelijk net zoals Jezus zullen worden, dat wil zeggen niet gelijk in glorie of positie, maar in ieder geval met net zo'n verheerlijkt lichaam als dat van Jezus.

"... Wat we zullen zijn is nog niet geopenbaard, maar we weten dat we aan hem gelijk zullen zijn wanneer hij zal verschijnen, want dan zien we hem zoals hij is." (1 Johannes 3:2, NBV2004)

"Hij zal ons armzalig lichaam herscheppen en het gelijkvormig maken aan zijn verheerlijkt lichaam, met de kracht die hem in staat stelt het heelal aan zich te onderwerpen." (Filippenzen 3:21, GNB1996)

Ons lichaam zal dan, evenals dat van Jezus, niet door tijd en ruimte beperkt zijn. Zo kon Jezus in de materiële wereld verschijnen waar Hij wilde en was Hij plotseling in een kamer, die op slot was (Johannes 20:19,26). Bij de Emmaüsgangers verdween Hij ook op een mysterieuze manier uit beeld (Lucas 24:31). Bij de Hemelvaart vertrok Jezus uit de materiële wereld om verder te leven in de geestelijke wereld, bij de Vader in de hemel. Wat we hier voorzichtig kunnen concluderen is dat je met een opstandingslichaam overal op aarde kan verschijnen, zonder beperking van tijd en ruimte. Je hebt dan geen vervoermiddelen meer nodig om je te verplaatsen. Het zal allemaal adembenemend boeiend zijn en heel veel mogelijkheden geven om in vreugde en tot eer van onze Schepper te leven. Mensen, er zal nog ZOVEEL te ontdekken zijn in de toekomst met Jezus. We zullen tijd tekortkomen.

Eerste en tweede opstanding

In veel Bijbelgedeelten wordt gesproken over DE opstanding (zie bijvoorbeeld Daniël 12:2; Johannes 6:54; Johannes 11:24). Alle mensen zullen eenmaal opstaan. In Openbaring 20:1-5 worden twee opstandingen beschreven, die op verschillende tijdstippen zullen plaatsvinden. Bij de wederkomst van Jezus vindt de eerste opstanding van gelovigen plaats. Ná het vrederijk, voorafgaande aan het laatste oordeel, zal de tweede opstanding plaatsvinden voor alle mensen die niet de eerste opstanding hebben meegemaakt (Openbaring 20:11-13).

Herstel van Israël

De Eeuwige van Israël zal zijn belofte aan zijn uitverkoren volk waarmaken.

Herstel van Israël voorzgd

Kort voor zijn hemelvaart had Jezus een gesprek met zijn apostelen over het herstel van Israël:

"Zij die bijeengekomen waren (=apostelen), vroegen hem: 'Heer, gaat u dan binnen afzienbare tijd het koningschap over Israël herstellen?' Hij antwoordde: 'Het is niet jullie zaak om te weten wat de Vader in zijn macht heeft vastgesteld over de tijd en het

ogenblik waarop deze gebeurtenissen zullen plaatsvinden.' " (Handelingen 1:6-7, NBV2004)

Jezus zei niet: "Het herstel van Israël? Jongens, dat hebben jullie helemaal mis. Jullie moeten het geestelijk opvatten." Nee, Jezus zei alleen dat het herstel van Israël NOG niet aan de orde was en dat er voorlopig andere dingen belangrijk waren. Ze moesten zich eerst concentreren op de uitvoering van de Grote Opdracht om het evangelie over de hele aarde bekend te maken. Het herstel van Israël zou later plaatsvinden, aan het begin van het messiaanse vrederijk.

Als Jezus naar de aarde komt, zal Hij zijn volk Israël bevrijden van alle vijanden en maken tot het meest bevoorrechte volk op aarde. Gods eeuwige verbond met Abraham en later met het hele volk Israël, waarin Hij hen een eigen woonplek aan de Middellandse zee toebedeelde, zal dan op een volmaakte manier in vervulling gaan. De grenzen van het nieuwe beloofde land zullen waarschijnlijk zijn zoals beschreven in Genesis 15:18-21, Deuteronomium 11:24-25 en Jozua 1:2-6. Dat omvat een gebied dat vele malen groter is dan de huidige omvang van de staat Israël.

Direct volgend op de wederkomst van Jezus zal het volk Israël zich bekeren en Jezus van harte aanvaarden als hun messias. Alle Joden zullen terugkeren naar het land van hun voorouders: de vernieuwde Joodse staat Israël.

Bevrijding en bekering van Israël

In Zacharia 14:3-5 lezen we dat Israëls messias lichamelijk zal verschijnen op de Olijfberg. Dan zal Hij Israël als natie bevrijden van de militaire dreiging van alle volken die zich vijandig opstellen tegenover Jeruzalem.

"Daarna zal de HEER uittrekken en de strijd tegen die volken aanbinden, net als weleer. Die dag zal hij zijn voeten op de Olijfberg planten, ten oosten van Jeruzalem. De Olijfberg zal in tweeën splijten: de ene helft glijdt weg naar het noorden en de andere naar het zuiden, zodat er een breed dal ontstaat van oost naar west." (Zacharia 14:3-4, NBV2004)

De hele wereld zal zien op welke grandioze manier God zijn volk zal redden uit de handen van zijn vijanden.

"Hij zal alle volken laten zien hoe machtig hij is. Iedereen op aarde zal zien hoe God zijn volk bevrijdt." (Jesaja 52:10, BGT2012)

Opvallend is dat de Messias op de Olijfberg zal verschijnen, dezelfde plaats vanwaar Jezus destijds naar de hemel was gegaan.

Israël zal haar Messias met verbazing herkennen als de gekruisigde koning van de Joden:

"Ik zal over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem uitgieten de Geest der genade en der gebeden; zij zullen Hem aanschouwen, die zij doorstoken hebben, en over Hem een rouwklacht aanheffen als de rouwklacht over een enig kind ..." (Zacharia 12:10, NBG1951)

"Hij komt te midden van de wolken, en dan zal iedereen hem zien, ook degenen die hem doorstoken hebben. Alle volken op aarde zullen over hem weeklagen. Ja, amen." (Openbaring 1:7, NBV2004)

Deze herkenning zal heel dramatisch zijn, nog meer dan toen Jozef zich destijds bekend maakte aan zijn broers die hem lang geleden als slaaf verkocht hadden (Genesis 45).

Wedergeboorte van Israël

Israël zal zich dus bekeren tot God, door Jezus aan te nemen als de door God gezonden messias. God zal dan de Joden van harte zal vergeven om daarmee de relatie met zijn volk te herstellen:

"Op die dag zal er een bron ontspringen waarin de nakomelingen van David en de inwoners van Jeruzalem hun zonde en onreinheid kunnen afwassen." (Zacharia 13:1, NBV2004)

"... en in één enkele dag zal ik dit land reinigen van alle schuld." (Zacharia 3:9, NBV2004)

Die bron voor de vergeving van zonden zal ongetwijfeld te maken hebben met het kruis, waaraan Jezus gestorven is om de zonden van de hele wereld weg te nemen. Vervolgens zal God ook zijn Heilige Geest over het Joodse volk uitstorten:

"De Israëlieten zullen weten dat ik, de Heer, hun God ben. Niet alleen als ik hen in ballingschap stuur onder de volken, maar ook als ik hen weer bijeenbreng in hun eigen land zonder iemand achter te laten. Ik zal mijn geest over de Israëlieten uitstorten en hen nooit meer aan hun lot overlaten. Dit zeg ik, God, de Heer." (Ezechiël 39:28-29, GNB1996)

Deze woorden gaan over de terugkeer van het volk Israël na de ballingschap in Babylonië, de uitstorting van de Heilige Geest kort na Jezus' hemelvaart, maar ook aan de gebeurtenissen rondom Jezus' wederkomst. De principes van Gods handelen door de geschiedenis heen zien we dikwijls in verschillende vormen voorkomen. Alles wijst er op dat Israël als volk in korte tijd een complete geestelijke wedergeboorte zal meemaken. Daardoor zal het op een nieuwe manier naast de Gemeente komen te staan: Israël als het oude uitverkoren volk naast de Gemeente als het volk van uitverkorenen uit de volken.

"Dan zal heel Israël worden gered, zoals ook geschreven staat: 'De redder zal uit Sion komen, en wentelt dan de schuld af van Jakobs nageslacht.'" (Romeinen 11:26, NBV2004)

Reünie

Alle Joden, voor zover ze dan nog verspreid zullen zijn over de hele wereld, zullen dan terugkeren naar Israël en in hun eigen land wonen, zoals we in het hiervoor aangehaalde gedeelte uit Ezechiël al lazen. In het Bijbelboek Jesaja lezen we er ook over:

"... Ik haal je nakomelingen uit het oosten terug, uit het westen breng ik jullie bijeen." (Jesaja 43:5, NBV2004)

"... Hij brengt bijeen wie uit Israël verdreven waren, de vluchtelingen uit Juda brengt hij samen, van de vier uiteinden van de aarde." (Jesaja 11:12, NBV2004)

"Open je ogen, kijk om je heen: ze stromen in drommen naar je toe: je zonen komen van ver, je dochters worden op de heup gedragen." (Jesaja 60:4, NBV2004)

"... dan wordt u, kinderen van Israël, één voor één verzameld!" (Jesaja 27:12, WV2012)

"Wie door de HEER bevrijd zijn, keren terug. Jubelend komen zij naar Sion, gekroond met eeuwige vreugde. Gejuich en vreugde trekken de stad binnen, gejammer en verdriet vluchten eruit weg." (Jesaja 35:10, NBV2004)

Zoals zoveel profetieën, kunnen deze Bijbelgedeelten betrekking hebben op meerdere perioden in de geschiedenis. In dit geval kunnen die gaan over:

- de wederkomst van de Israëlieten na de ballingschap (ongeveer 538-445 v.Chr.)
- de gebeurtenissen rondom het herstel van de Joodse staat Israël (1948)
- de gebeurtenissen rondom de wederkomst van messias Jezus

Veel Joden zijn gedurende de afgelopen 100 jaar al naar het land Israël gekomen. We kunnen dat zien als een inleiding tot deze gebeurtenis, maar de echte vervulling van de profetie moet nog komen. Na de wederkomst van de messias mogen we verwachten dat alle overige Joden vanuit alle delen van de wereld naar Israël zullen komen. Het zal een buitengewoon bijzondere reünie zijn van Gods volk. De eeuwenlange omzwervingen zullen dan eindelijk voorbij zijn.

De staat Israël zal worden hersteld en vanuit Jeruzalem zal Jezus daarna over de wereld regeren.

"Eens zal de dag komen dat de berg met de tempel van de HEER rotsvast zal staan, verheven boven de heuvels, hoger dan alle bergen. Alle volken zullen daar samenstromen, machtige naties zullen zeggen: 'Laten we optrekken naar de berg van de HEER, naar de tempel van Jakobs God. Hij zal ons onderrichten, ons de weg wijzen, en

wij zullen zijn paden bewandelen.' Vanaf de Sion klinkt zijn onderricht, vanuit Jeruzalem spreekt de HEER. Hij zal rechtspreken tussen de volken ..." (Jesaja 2:2-4, NBV2004)

Eerste opstanding van de Joden

Toen Lazarus gestorven was, wist Marta dat haar broer eens uit de dood zou opstaan. Jezus ontkende dat niet, integendeel.

"Jezus zei: 'Je broer zal uit de dood opstaan.' 'Ja,' zei Marta, 'ik weet dat hij bij de opstanding op de laatste dag zal opstaan.' Maar Jezus zei: 'Ik ben de opstanding en het leven. Wie in mij gelooft zal leven, ook wanneer hij sterft, en ieder die leeft en in mij gelooft zal nooit sterven. Geloof je dat?' " (Johannes 11:23-26, NBV2004)

In dit gesprek benadrukte Jezus dat Hij zelf de bron was van levendmaking (in geestelijk EN lichamelijk opzicht).

In Matteüs 22:23-33 lezen we dat een paar Sadduceeën, vrijzinnige Joden die o.a. niet in de opstanding geloven, aan Jezus een strikvraag stelden om het idee van een opstanding belachelijk te maken. Jezus maakte aan alle toehoorders duidelijk dat de opstanding een toekomstig feit is:

"Hebt u niet gelezen wat God u over de opstanding van de doden heeft gezegd? Dit is wat hij zei: 'Ik ben de God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob.' Hij is geen God van doden, maar van levenden." (Matteüs 22:31-32, NBV2004)

Op het eerste gezicht zijn deze woorden een beetje raadselachtig. Want de aartsvaders leefden toch verder in de hemel, dus waarom noemde Jezus hen dan 'doden'? Omdat de mens is geschapen om een lichaam te hebben, en niet om eeuwig als geest verder te leven. Dus dan MOET er gewoon een opstanding zijn.

In het Oude Testament staan duidelijke beloften over de opstanding van oudtestamentische gelovigen.

"De HEERE doodt en maakt levend, Hij doet in het graf neerdalen en Hij doet daaruit opkomen." (1 Samuel 2:6, HSV2010)

"Uw doden zullen leven - ook mijn dood lichaam - zij zullen opstaan. Ontwaak en juich, u die woont in het stof, want Uw dauw zal zijn als dauw op jong, friscgroen en de aarde zal de gestorvenen baren." (Jesaja 26:19, HSV2010)

"Velen van hen die slapen in de aarde, in het stof, zullen ontwaken, sommigen om eeuwig te leven, anderen om voor eeuwig te worden veracht en verafschuwd." (Daniël 12:2, NBV2004)

God gaf de Ezechiël een visioen dat zowel betrekking kan hebben op het herstel van de staat Israël als op de lichamelijke opstanding van Joodse gelovigen. Hij schreef hiervan het volgende uitvoerige verslag op:

"De hand van de HEERE was op mij, en de HEERE bracht mij in de geest naar buiten en zette mij neer, midden in een vallei. Die lag vol beenderen. Hij deed mij er aan alle kanten omheen gaan. En zie, er lagen er zeer veel op de grond van de vallei, en zie, ze waren zeer dor.

Hij zei tegen mij: Mensenkind, zullen deze beenderen tot leven komen? En ik zei: Heere HEERE, Ú weet het! Toen zei Hij tegen mij: Profeteer tegen deze beenderen en zeg tegen hen: Dorre beenderen, hoor het woord van de HEERE. Zo zegt de Heere HEERE tegen deze beenderen: Zie, Ik ga geest in u brengen en u zult tot leven komen. Ik zal pezen op u leggen, vlees op u doen komen, een huid over u heen trekken, en geest in u geven, zodat u tot leven komt. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben.

Toen profeteerde ik zoals mij geboden was, en er ontstond een geluid zodra ik profeteerde, en zie, een gedruis! De beenderen kwamen bij elkaar, elk been bij het bijbehorende been. En ik zag, en zie, er kwamen pezen op, er kwam vlees op en Hij trok er een huid overheen, maar er was geen geest in hen. Hij zei tegen mij: Profeteer tegen de geest, profeteer, mensenkind! Zeg tegen de geest: Zo zegt de Heere HEERE: Geest, kom uit de vier windstreken en blaas in deze gedoden, zodat zij tot leven komen. Ik profeteerde zoals Hij mij geboden had. Toen kwam de geest in hen en zij kwamen tot leven. Zij gingen op hun voeten staan, een zeer, zeer groot leger.

Toen zei Hij tegen mij: Mensenkind, deze beenderen zijn heel het huis van Israël. Zie, ze zeggen: Onze beenderen zijn verdord en onze hoop is vergaan, wij zijn afgesneden! Profeteer daarom, en zeg tegen hen: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal uw graven openen en Ik zal u uit uw graven doen oprijzen, Mijn volk, en Ik zal u brengen in het land van Israël. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben, als Ik uw graven open en als Ik u uit uw graven doe oprijzen, Mijn volk. Ik zal Mijn Geest in u geven, u zult tot leven komen en Ik zal u in uw land zetten. Dan zult u weten dat Ík, de HEERE, dit gesproken en gedaan heb, spreekt de HEERE." (Ezechiël 37:1-14, HSV2010)

Ook in dit visioen kunnen we meerdere fasen van herstel zien: de terugkeer van het volk Israël uit ballingschap, stichting van de Joodse staat Israël in 1948, het herstel van Israël na de komst van de Messias en de eerste opstanding.

Eenwording van Israël en de Messias

Zo zal Messias Jezus verenigd worden met zijn uitverkoren volk, waarmee God duizenden jaren geleden een eeuwig verbond had gesloten. Israël is Gods eerstgeborene (Exodus 4:22) waarmee God altijd een bijzondere band heeft gehad en zal hebben. God heeft Israël eeuwig lief.

"... Met eeuwige liefde heb Ik u liefgehad ..." (Jeremia 31:3, HSV2010)

God zal zijn liefde voor zijn volk duidelijk maken door het terug te brengen naar haar eigen land. Eindelijk, na al die eeuwen, verbinden Israël en de beloofde Messias zich met elkaar als een Bruidegom en zijn Bruid. De profeet Hosea heeft dit eeuwen geleden voorzien:

"Ik zal u Mij tot bruid verwerven voor eeuwig ..." (Hosea 2:18, NBG1951).

Messiaans koningschap

Jezus zal regeren over al de verenigde naties van de hele wereld.

Vrederijk van Salomo

De regeringsperiode van koning Salomo was zonder twijfel de meest glorieuze periode in de geschiedenis van het volk Israël als koninkrijk. Israël was toen de enige grootmacht in het middenoosten waar vrede en gerechtigheid heerste. Deze periode kun je zien als een voorafschaduw van het komende messiaanse vrederijk van koning Jezus. Enkele overeenkomsten:

- Jezus wordt de vredevorst genoemd (Jesaja 9:5). De naam 'Salomo' betekent: 'vrede', denk maar aan de Israëlische groet 'Shalom', met dezelfde betekenis.
- Het toekomstige 1000-jarige rijk wordt een vrederijk genoemd. Tijdens de regering van koning Salomo was er voortdurend vrede in het koninkrijk van Israël (1 Koningen 4:24).
- Tijdens het messiaanse vrederijk zullen vertegenwoordigers uit de hele wereld naar Jeruzalem komen (Zacharia 8:22). Dit gebeurde ook tijdens het vrederijk van Salomo (1 Koningen 4:34).
- Jezus zal regeren vanuit Jeruzalem (Zacharia 14:16), evenals koning Salomo.

Het messiaanse koningschap voorzien

Toen de engel Gabriël op bezoek kwam bij Maria om haar in te lichten over de aanstaande geboorte van Jezus, vertelde hij dat Jezus uiteindelijk de heerser van Israël zou zijn:

"Hij (=Jezus) zal een groot man worden en Zoon van de Allerhoogste worden genoemd, en God, de Heer, zal hem de troon van zijn vader David geven. Tot in eeuwigheid zal hij koning zijn over het volk van Jakob, en aan zijn koningschap zal geen einde komen." (Lucas 1:32-33, NBV2004)

De troon van David kan alleen maar op aarde staan en wel in Jeruzalem, zoals de profeten voorheen al hadden uitgesproken. Jezus zal na zijn wederkomst dus letterlijk het koningschap over de wereld op zich nemen. Deze gedachte komt duidelijk naar voren in de vele profetieën in het Oude Testament over dit onderwerp, zoals de volgende profetie:

"Eens zal de dag komen dat de berg met de tempel van de HEER rotsvast zal staan, verheven boven de heuvels, hoger dan alle bergen. Alle volken zullen daar samenstromen, machtige naties zullen zeggen: 'Laten we optrekken naar de berg van de HEER, naar de tempel van Jakobs God. Hij zal ons onderrichten, ons de weg wijzen, en wij zullen zijn paden bewandelen.' ..." (Jesaja 2:2-3, NBV2004)

Deze profetie kan echt niet anders dan betrekking hebben op het fysieke volk Israël en het fysieke land Israël, dat God aan zijn volk heeft beloofd als een eeuwigdurende bezitting (Genesis 17:8).

Het komende messiaanse vrederijk zal de hele aarde omvatten en alle bestaande wereldrijken omvatten.

"En de HEER zal koning worden over de hele aarde. Dan zal de HEER de enige God zijn en zijn naam de enige naam." (Zacharia 14:9, NBV2004)

Dit wordt onder meer bevestigd door de uitleg van Daniël van de droom van Nebukadnezar over het beeld met het gouden hoofd, dat door een aanrollende steen werd verbrijzeld:

"Maar ten tijde van die koninkrijken zal de God van de hemel een rijk laten opkomen dat nooit te gronde zal gaan en dat nooit op een ander volk zal overgaan. Het zal al die koninkrijken verbrijzelen en vernietigen, maar zelf zal het eeuwig bestaan " (Daniël 2:44, NBV2004)

Dit koningschap zal later ook op de nieuwe aarde doorgaan, maar dan in een andere vorm.

Jeruzalem

De stad Jeruzalem (betekenis: stad van vrede) zal de hoofdstad zijn van het messiaanse vrederijk. De volgende profetieën laten daarover geen misverstand toe:

"... en Jeruzalem zal blijven voortbestaan op zijn eigen plaats, te Jeruzalem." (Zacharia 12:6, NBG1951)

"Vanaf de Sion klinkt zijn onderricht, vanuit Jeruzalem spreekt de HEER. Hij zal rechtspreken tussen de volken, over machtige naties een oordeel vellen ..." (Jesaja 2:3-4, NBV2004)

"Grote en machtige volken zullen naar Jeruzalem komen om daar de HEER van de hemelse machten te vereren en zijn gunst af te smeken." (Zacharia 8:22, NBV2004)

Jeruzalem is altijd Gods stad geweest (Jesaja 45:13) en zal het altijd blijven, zolang deze aarde zal bestaan.

"De HEER heeft Sion verkozen en als woonplaats begeerd: 'Dit is, voor altijd, mijn rustplaats, hier verlang ik te wonen.' " (Psalm 132:13-14, NBV2004)

Koning en hogepriester

In Psalm 110, waarin het gaat over het messiaanse koningschap, lezen we een interessante profetie over Jezus:

"De HEER heeft een eed gezworen en Hij zal er geen spijt van krijgen: 'Zoals Melchisedek bent U priester voor altijd.' " (Psalm 110:4, WV2012)

In de Hebreeënbrief wordt Melchisedek met Jezus vergeleken. Daar lezen we onder meer het volgende:

"... hij is hogepriester voor eeuwig, zoals ook Melchisedek dat was." (Hebreeën 6:20, NBV2004)

"Zonder vader, zonder moeder, zonder stamboom kent hij geen begin van dagen en ook geen levenseinde, maar aan de Zoon van God gelijkemaakt, blijft hij in eeuwigheid priester." (Hebreeën 7:3, HSV2010)

Het is duidelijk dat Jezus voor altijd een priesterkoning zal zijn: tegelijk de allerhoogste heerser en de allerhoogste priester. Als er tijdens het vrederijk een hogepriester is, moeten er ook 'gewone' priesters zijn. Gods volk van zowel het oude als het nieuwe verbond wordt in verband gebracht met priesterschap:

"(het volk Israël:) Een koninkrijk van priesters zul je zijn, een heilig volk ... " (Exodus 19:5, NBV2004)

"(de Gemeente van Jezus:) Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een volk dat God Zich tot Zijn eigendom maakte, opdat u de deugden zou verkondigen van Hem Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht ... " (1 Petrus 2:9, HSV2010)

Vredevorst

Het zal even wennen zijn voor ons als nieuwtestamentische gelovigen. We hebben van Jezus waarschijnlijk het beeld voor ogen van een zachtmoedige man die omzag naar mensen in nood en min of meer onopvallend door het land Israël trok. Straks zal Hij de regerende vredevorst zijn in volle glorie:

"In mijn nachtelijke visioenen zag ik dat er met de wolken van de hemel iemand kwam die eruitzag als een mens (=Jezus). Hij naderde de oude wijze en werd voor hem geleid. Hem werden macht, eer en het koningschap verleend, en alle volken en naties, welke taal zij ook spraken, dienden hem. Zijn heerschappij was een eeuwige heerschappij die

nooit ten einde zou komen, zijn koningschap zou nooit te gronde gaan." (Daniël 7:13-14, NBV2004)

Ongetwijfeld zal Hij ingrijpende maatregelen nemen om de samenleving in alle werelddelen totaal te veranderen. Koning Jezus zal zijn naam als vrededorst waarmaken doordat Hij voor wereldwijde vrede zal zorgen.

"... Hij zal vrede stichten tussen de volken. Zijn heerschappij strekt zich uit van zee tot zee, van de Rivier tot de einden der aarde." (Zacharia 9:10, NBV2004)

"Dan zal de gerechtigheid vrede stichten, ze brengt rust en vertrouwen voor altijd. Mijn volk zal wonen in een oase van vrede, een veilige woonplaats, een oord van ongestoorde rust." (Jesaja 32:17-18, NBV2004)

Messias Jezus zal de wetten bepalen (Jesaja 2:3; Jesaja 51:4-5). Democratie zal voorgoed tot het verleden behoren, want we krijgen met een monarchie te maken, waarbij Jezus als alleenheerser onbeperkte macht zal uitoefenen.

"De geest van de HEER zal op hem rusten: een geest van wijsheid en inzicht, een geest van kracht en verstandig beleid, een geest van kennis en ontzag voor de HEER. Hij ademt ontzag voor de HEER; zijn oordeel stoelt niet op uiterlijke schijn, noch grondt hij zijn vonnis op geruchten. Over de zwakken velt hij een rechtvaardig oordeel, de armen in het land geeft hij een eerlijk vonnis. Hij tuchtigt de aarde met de gesel van zijn mond, met de adem van zijn lippen doodt hij de schuldigen. Hij draagt gerechtigheid als een gordel om zijn lendenen en trouw als een gordel om zijn heupen." (Jesaja 11: 2-5, NBV2004)

Gods karakteraspect	Kenmerken van het koningschap van Jezus
wijs	Jezus zal regeren met grote kennis van zaken, en bovendien op een rechtvaardige en creatieve manier (Psalm 98:9).
vriendelijk	Jezus zal barmhartig en ruimhartig omgaan met mensen, en een goede relatie met hen onderhouden, vol begrip en medegevoel (Jesaja 57:18; Jesaja 62:4-5).
krachtig	Jezus zal als alleenheerser regeren met gezag en met krachtige hand (Openbaring 2:27).
zorgzaam	Jezus zal zorgen voor een goede leefomgeving en voor alles wat de mensen nodig hebben (Jesaja 32:18; Jesaja 51:3)

Kenmerken van het koningschap van Jezus

Meeregeren met Jezus

Apostelen als onderkoningen

Jezus had zijn twaalf discipelen beloofd dat zij later een hoge positie zouden krijgen in een nieuwe fase van Gods koninkrijk:

"Jezus zei tegen hen: 'Ik verzeker jullie: wanneer de tijd aanbreekt dat alles vernieuwd wordt, wanneer de Mensenzoon in zijn majesteit zal zetelen op zijn troon, zullen ook jullie die mij gevolgd zijn plaatsnemen op de twaalf tronen en rechtspreken over de twaalf stammen van Israël.'" (Matteüs 19:28, NBV2004)

We zouden hen een soort van onderkoningen onder koning Jezus kunnen noemen. In de Bijbel zijn de begrippen regeren en rechtspreken meestal aan elkaar gekoppeld.

Wat ook opvalt in dit Bijbelgedeelte is dat Jezus sprak over de twaalf stammen van Israël. Dat onderstreept dat Israël als volk en als natie zal blijven bestaan in het messiaanse vrederijk. Veel christenen lijken te denken dat de Joden als het ware zullen opgaan in de Gemeente en daarmee hun Joodse identiteit zullen verliezen. Maar de uitspraak van Jezus wijst daar beslist niet op.

Doordat de twaalf apostelen volbloed Joden waren en tegelijk volbloed christenen, kunnen zij als onderkoningen zowel Joodse gelovigen als christengelovigen vertegenwoordigen.

Wie zullen verder met Jezus meeregeren?

Dan is er een tweede categorie die verantwoordelijkheden en tegelijk ereposities zullen ontvangen onder het koningschap van Jezus. Dat zijn de gelovigen, die deel zullen hebben aan de eerste opstanding:

"Het koningschap, de heerschappij en de grootheid van alle koninkrijken onder de hemel zullen gegeven worden aan het volk van de heiligen van de hoogste God ..." (Daniël 7:27, NBV2004)

In dit gedeelte zien we nog eens duidelijk dat er tijdens het messiaanse vrederijk ook andere volken op aarde wonen dan alleen het volk van God. Logisch, want waar zou anders over geregeerd moeten worden?

Zullen alle gelovigen opstaan en meeregeren met Jezus of alleen een selecte groep bestaande uit de meest getrouwe gelovigen? Eerlijk gezegd: ik weet het niet. De Bijbel lijkt er verschillende dingen over te zeggen. In het volgende Bijbelgedeelte krijgen we de indruk dat het meeregeren met Jezus wordt toegezegd aan ALLE ware gelovigen:

"... Want u (=Jezus) bent geslacht en met uw bloed hebt u voor God mensen gekocht uit alle landen en volken, van elke stam en taal. U hebt voor onze God uit hen een

koninkrijk gevormd en hen tot priesters gemaakt. Zij zullen als koningen heersen op aarde." (Openbaring 5:9-10, NBV2004)

Maar in de volgende gedeelten worden alleen gelovigen genoemd die op een bijzondere manier hun trouw aan de koning hebben getoond:

"als wij volharden, zullen we ook met hem heersen ..." (2 Timoteüs 2:12, NBV2004)

"... Ik zag de zielen van hen die onthoofd waren vanwege het getuigenis van Jezus en het woord van God, die het beest en zijn beeld niet hadden aanbeden en het merkteken niet hadden aangenomen op hun voorhoofd en in hun hand. Zij werden weer levend en heersten met Christus, duizend jaren lang. De andere doden werden niet levend voordat de duizend jaren voorbij waren. Dit is de eerste opstanding." (Openbaring 20:4-5, WV2012)

Denk ook aan de gelijkenis van de ponden die Jezus vertelde (Lucas 19:11-27). De medewerker die er tien ponden bij verdient, en daarmee bewijst dat hij grote verantwoordelijkheid kan dragen, krijgt het bestuur over tien steden. De tweede krijgt het bestuur over vijf steden. Zoiets kon in het messiaanse vrederijk wel eens heel letterlijk uitkomen.

Zullen alle ware gelovigen met Jezus regeren of alleen een geselecteerde minderheid? Misschien kan de volgende gedachte ons iets verder helpen. Tijdens de tweede wereldoorlog heersten de Duitsers over Nederland. Alle Duitsers? Er waren toch ook de mensen in Duitsland die gewoon hun dagelijks werk deden, bijvoorbeeld als boer, arts of postbode? Op dezelfde manier zou 'heersen met Jezus' ook kunnen worden uitgelegd als: behoren tot het volk van God dat met Jezus regeert. Ieder zal daarbij een positie krijgen die recht doet aan zijn bewezen toewijding aan de koning gedurende zijn aardse leven en de mate waarin hij geestelijke vrucht heeft gedragen.

Heersen en dienen

De Bijbel geeft indrukwekkende voorbeelden van mensen, die God dienden op een verachtelijk lage plaats en later regeringsverantwoordelijkheden kregen. Voorbeelden:

- **Jozef** - Hij werd door zijn broers als slaaf verkocht en door zijn werkgever in de gevangenis gegooid. Later werd hij onderkoning van het machtige wereldrijk Egypte en hij vervulde die functie uitstekend.
- **David** - Hij was een simpele herdersjongen. Toen hij bij koning Saul in ongenade viel, moest hij een voortvluchtig bestaan leiden. Na de dood van Saul werd hij de beste en meest godvrezende koning die Israël ooit gehad heeft. Alle koningen na hem werden door God met David vergeleken.

Beide voorbeelden zijn typen van Jezus, die eveneens van de allerlaagste positie werd verhoogd tot de allerhoogste plaats. God heeft Jezus immers de allerhoogste positie gegeven

als Heerser naast God op de troon. En Hij zal de beste Heerser zijn die de geschiedenis ooit gekend heeft (Filippenzen 2:5-11).

Nederigheid en dienstbaarheid zijn ongetwijfeld de beste kwalificaties voor mensen die regeringstaken zullen krijgen in het messiaanse vrederijk. Jezus legde aan zijn discipelen uit dat de principes van Gods koninkrijk radicaal anders zijn dan die ze gewend waren:

"... De belangrijkste van jullie moet de minste worden en de leider de dienaar." (Lucas 22:26, NBV2004)

"... Wie van jullie de belangrijkste wil zijn, zal de anderen moeten dienen, en wie van jullie de eerste wil zijn, zal jullie dienaar moeten zijn - zoals de Mensenzoon niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen." (Matteüs 20:26-28, NBV2004)

Bij het meeregeren met Jezus zal het ongetwijfeld gaan om een dienend leiderschap. Evenals de overheid veel dienende taken uitvoert, zo zullen wij als gelovigen 'overheidsdienaren' zijn. We zullen het voorrecht krijgen om de zegen uit te delen, waarmee koning Jezus de volken wil zegenen. Dat geeft de meeste voldoening aan degenen die gediend worden en aan degenen die anderen dienen. Dat is iets om naar uit te zien, of niet soms? Echt, we gaan als gelovigen een prachtige tijd tegemoet!

Daarmee samenhangend is het feit dat christengelovigen zijn geroepen tot priesterlijke taken:

"Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een volk dat God Zich tot Zijn eigendom maakte ..." (1 Petrus 2:9, HSV2010)

Vrede op aarde

De satan verdwijnt van het toneel

Jezus zal niet alleen Israël bevrijden uit de wurggreep van de omliggende vijandige volken, maar ook de hele wereld bevrijden uit de macht van de satan. Daardoor krijgt zijn naam als verlosser een nog bredere betekenis. Dit moment maakte de apostel Johannes als het ware mee tijdens zijn visioenen over de toekomst:

"Toen hoorde ik een luide stem in de hemel zeggen: 'Nu zijn de redding, de macht en het koningschap van onze God werkelijkheid geworden, en de heerschappij van zijn Messias. Want de aanklager van onze broeders en zusters, die hen dag en nacht bij onze God aanklaagde, is ten val gebracht.'" (Openbaring 12:10, NBV2004)

Het is logisch dat er op aarde geen plaats meer zal zijn voor de satan, de 'god van de huidige eeuw', als de Vredevorst verschijnt:

"Ik zag een engel uit de hemel neerdalen met de sleutel van de onderaardse diepte en zware ketenen in zijn hand. Hij greep de draak, de slang van weleer, die ook duivel of

Satan wordt genoemd, en ketende hem voor duizend jaren. Hij gooide hem in de diepte, sloot de put boven hem en verzegelde die, opdat de volken niet meer door hem misleid zouden worden tot de duizend jaar voorbij waren; daarna moet hij korte tijd worden losgelaten." (Openbaring 20:1-3, NBV2004)

Vernederend voor de satan dat hij niet door de koning zelf zal worden aangepakt, maar door een gewone mede-engel. Daaruit blijkt hoe de machtsverhoudingen zijn komen te liggen na de nederlaag van de satan op Golgota. Laten we dat nooit vergeten!

Zolang de satan gebonden is, kan hij de wereldbewoners niet verleiden om in opstand te komen tegen de Vredevorst. Alle mensen zijn dan vrij om hun houding over de Vredevorst te bepalen zonder verblinding en ophitsing door de 'vader van de leugen'.

Gerechtigheid en vrede

Na de komst van de Vredevorst zal een totale ontwapening plaatsvinden:

"... Zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegijzers en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal nog het zwaard trekken tegen een ander volk, geen mens zal meer weten wat oorlog is." (Jesaja 2:4, NBV2004)

"... Hij zal vrede stichten tussen de volken ..." (Zacharia 9:10, NBV2004).

Eindelijk zal er dan een rechtvaardige Heerser zijn over de gehele aarde. Wat een verademing zal dat zijn na zoveel eeuwen van onrecht, uitbuiting, vervolging, oorlog, wreedheid, corruptie en onderdrukking door dictators.

Er is een direct verband tussen gerechtigheid en vrede: waar gerechtigheid heerst is vrede het resultaat.

"Dan zal de gerechtigheid vrede stichten, ze brengt rust en vertrouwen voor altijd. Mijn volk zal wonen in een oase van vrede, een veilige woonplaats, een oord van ongestoorde rust." (Jesaja 32:17-18, NBV2004)

"Ik stel de vrede aan als wachter en de gerechtigheid als het gezag. Van geweld in je land wordt niets meer vernomen ..." (Jesaja 60:17-18, NBV2004)

Dit principe van gerechtigheid en vrede werkt ook nu al tot op zekere hoogte in levens van gelovigen en ook in samenlevingen waar rechtvaardig recht wordt gehandhaafd.

Licht voor de volken

Eeuwenlang hebben Joden dit zegengebed uitgesproken over Israëls bondgenoten en vrienden:

"Bidt Jeruzalem vrede toe: mogen wie u liefhebben, rust genieten;" (Psalm 122:6, NBG1951)

We moeten niet denken dat bij de wederkomst van Jezus alle ongelovigen zullen worden weggevaagd door Gods strafgerichten over de aardbewoners. De mensen die daarna in leven blijven, zullen het koningschap van Jezus erkennen en Hem vereren in Jeruzalem:

"De overlevenden van de volken die Jeruzalem hebben belaagd, zullen dan jaarlijks naar de stad komen om de HEER van de hemelse machten als koning te vereren en het Loofhuttenfeest te vieren." (Zacharia 14:16, NBV2004)

Het Loofhuttenfeest is het feest van dankzegging, het feest van de oogst van 'mensenzielen' (Johannes 4:35).

De profeet Jesaja heeft het volgende geprofeteerd over de nieuwe tijd die zal aanbreken na de wederkomst van Jezus. Het vrederijk zal niet alleen voor Israël en de Gemeente van Jezus een zegenrijke tijd zijn, maar ook voor alle andere volken.

"... Dat je (=Jezus) mijn dienaar bent om de stammen van Jakob op te richten en de overlevenden van Israël terug te brengen, dat is nog maar het begin. Ik zal je maken tot een licht voor alle volken, opdat de redding die ik brengen zal tot aan de einden der aarde reikt." (Jesaja 49:6, NBV2004)

Herluistering van de aarde

De term 'herluistering' is geen bestaand Nederlands woord, maar het is natuurlijk het tegenovergestelde van ontluistering. De vroegere ontluistering van de aarde was het gevolg van de zondeval, waardoor Gods heerlijkheid van de aarde verdween en de machten van de satan de overhand kregen. Gods einddoel is bereikt wanneer God een totaal nieuwe wereld heeft geschapen. Het totale herluisteringsproces is samengevat in het volgende schema: eerst twee mijlpaalgebeurtenissen van ontluistering (zondeval en zondvloed) en vervolgens twee gebeurtenissen van herluistering (wederkomst van Jezus en de schepping van de nieuwe wereld).

De zondvloed was een belangrijk keerpunt in de geschiedenis van de mensheid. Na de zondvloed was de aarde nog weer verder ontluisterd dan na de zondeval. Bij de wederkomst van Jezus vindt waarschijnlijk een omgekeerd proces van herluistering plaats. Vanwege de directe aanwezigheid van Jezus en de afwezigheid van de satan zal er een totaal nieuwe leefsituatie op aarde ontstaan (Jesaja 66:12). Met het begin van het messiaanse vrederijk komt messias Jezus definitief op de aarde wonen en daarmee is Gods heerlijkheid terug van weggeweest. Dat zal ongekende gevolgen hebben voor de aarde en alles wat op aarde leeft.

Nieuwe leefwereld

Mogelijk zal de wederkomst van Jezus een klimaatsverbetering tot gevolg hebben, zoals het klimaat van de aarde in negatieve zin sterk is veranderd na de zondvloed. De dierenwereld zal vernieuwd worden:

"Dan zal een wolf zich neerleggen naast een lam, een panter vlijt zich bij een bokje neer; kalf en leeuw zullen samen weiden en een kleine jongen zal ze hoeden." (Jesaja 11:6, NBV2004)

Hoe zal zoiets mogelijk zijn? Ik denk dat dit het effect zal zijn van Gods heerlijkheid op de aarde die een ongekend genezend en vitaliserend effect zal hebben op alles wat leeft, waardoor elk schepsel weer gaat functioneren zoals de Schepper het ooit bedoeld had. Ook de plantenwereld zal op een vergelijkbare manier opbloeien. De woestijn zal tot een vruchtbaar land worden.

"... Dan zal de woestijn een boomgaard worden, een boomgaard die is als een woud." (Jesaja 32:15, NBV2004)

Kortom, alles duidt op een buitengewoon heilrijke leefsituatie voor Gods volk, de overige volken en voor de hele schepping. Het is een tijd om 'met reikhalzend verlangen' naar uit te zien!

"Doornstruiken maken plaats voor cipressen, distels voor mirtenstruiken. Zo zal de HEER zich roem verwerven, het is een eeuwig en onvergankelijk teken." (Jesaja 55:13, NBV2004)

Nog niet volmaakt

We kunnen tijdens het messiaanse vrederijk nog niet de volmaaktheid verwachten die we pas op de nieuwe aarde zullen vinden, maar het zal een hemelsbreed verschil zijn met wat we nu op onze planeet tegenkomen. Omdat het niet van elke toekomstprofetie duidelijk is of die betrekking heeft op het messiaanse vrederijk of op de nieuwe aarde of op allebei, is het moeilijk om de verschillen duidelijk aan te geven.

De zonde zal tijdens het vrederijk waarschijnlijk niet geheel uitgebannen zijn. Ook de dood zal nog voorkomen, maar de mensen zullen waarschijnlijk een veel hogere ouderdom bereiken dan nu, misschien vergelijkbaar met de leeftijden die de mensen hadden voorafgaande aan de zondvloed. Een en ander kunnen we bijvoorbeeld afleiden uit de volgende woorden van de profeet Jesaja:

"Geen zuigeling zal daar meer zijn die slechts enkele dagen leeft, geen grijsaard die zijn jaren niet voltooit; want een kind zal pas sterven als honderdjarige, en wie geen honderd wordt, geldt als vervloekt." (Jesaja 65:20, NBV2004)

Pas later, op de nieuwe aarde zal er geen dood meer voorkomen, dus dit Bijbelgedeelte moet wel betrekking hebben op het messiaanse vrederijk.

Einde van het vrederijk

De volken moeten kiezen

De volken zullen tijdens het vrederijk geregeerd worden met stevige hand. Dat zal kennelijk nodig zijn:

"Met een ijzeren herdersstaf zal hij (=Jezus) hen hoeden, als aardewerk worden ze verbrijzeld." (Openbaring 2:27, NBV2004)

Dat zijn de mensen zijn die bij de wederkomst van Jezus niet de opstanding tot een nieuw lichaam zullen meemaken. De volken zullen zich dan van harte of met tegenzin aan de koning onderwerpen. Een alternatief is er niet, omdat het koninkrijk van Jezus de enige supermacht op aarde zal zijn.

De zonde zal tijdens het vrederijk waarschijnlijk niet geheel uitgebannen zijn. Mensen behouden trouwens altijd de mogelijkheid tot zondigen. God neemt die keuzemogelijkheid nooit weg, want anders zouden het geen mensen meer zijn maar robots. De vrije wil is immers juist wat hen als mensen zo uniek maakt en waardoor God hun vrijwillige, liefdevolle toewijding zo kostbaar vindt.

Wereldwijde opstand tegen de Vredevorst

Het is heel goed mogelijk dat er gedurende het vrederijk hele bevolkingsgroepen zullen zijn die steeds meer afkeer krijgen van de Vredevorst. Het zijn de mensen die zich af zullen zetten tegen de wetten van het vrederijk, die waarschijnlijk erg veel zullen lijken op de wet van Mozes.

Na zo'n duizend jaar verschijnt de satan weer op het toneel en die heeft dan weinig moeite om hen zover te krijgen dat ze naar de macht willen grijpen en oorlog willen voeren tegen het Nieuwe Israël en de Vredevorst zelf.

"Wanneer de duizend jaar voorbij zijn, zal Satan uit zijn gevangenis worden losgelaten. Dan gaat hij eropuit om de volken aan de vier hoeken van de aarde, Gog en Magog, te misleiden. Hij brengt hen voor de strijd bijeen, een menigte zo talrijk als zandkorrels aan de zee. Ze trekken op, over de hele breedte van de aarde, en omsingelen het kamp van de heiligen en de geliefde stad ..." (Openbaring 20:7-9, NBV2004)

De geliefde stad is natuurlijk Jeruzalem, de belangrijkste en de meest bestreden stad uit de hele geschiedenis. Met de 'heiligen' worden waarschijnlijk de mensen bedoeld die behoren tot de Bruid van Jezus.

Machthebber Gog uit het land Magog

De profeet Ezechiël heeft van God de opdracht gekregen om een profetie uit te spreken tegen de politieke leider Gog. Die zal later tijdens het messiaanse vrederijk een belangrijke rol gaan spelen in de wereldwijde opstand tegen de Vredevorst (Ezechiël 38-39).

"Mensenkind, richt je blik op Gog, de oppervorst van Mesech en Tubal, in het land Magog, en profeteer tegen hem." (Ezechiël 38:2, NBV2004)

In deze twee hoofdstukken kunnen we lezen over de laatste oorlog die op de huidige aarde zal worden gevoerd. Gog organiseert een wereldwijde coalitie om Groot Israël aan te vallen en te vernietigen. God zal dit bewust toelaten omdat het een noodzakelijk onderdeel is van zijn allesomvattende wereldplan.

"Ik kom je halen, ik sla haken door je kaak en laat je wegtrekken met heel je leger, met je paarden en ruiters, met je schitterende krijgers, met heel die menigte zwaardvechters, bewapend met kleine en grote schilden; en dan nog de soldaten uit Perzië, Nubië en Libië, met hun schilden en helmen, en Gomer met al zijn troepen, Bet-Togarma uit het uiterste noorden met al zijn troepen: heel veel volken zijn het." (Ezechiël 38:4-6, NBV2004)

Deze legermacht zal optrekken om de Vredevorst en zijn naaste volgelingen te bestrijden.

"Over lange tijd, in de verre toekomst, zul je bevel krijgen om op te trekken tegen een land dat zich nog maar net van de oorlog hersteld heeft, tegen een volk dat uit vele volken weer is samengebracht op de bergen van Israël, die lange tijd verlaten zijn geweest. Teruggekeerd leeft het daar zonder zorgen." (Ezechiël 38:8, NBV2004)

"Als een wolk die het land overdekt zul je tegen mijn volk Israël optrekken. Eens zal ik je naar mijn land brengen, en als ik alle volken door jou, Gog, laat zien dat ik heilig ben, zullen ze beseffen wie ik ben." (Ezechiël 38:16, NBV2004)

De volgende Bijbeltekst wordt door veel Bijbeluitleggers in verband gebracht met deze laatste strijd:

"En hij verzamelde hen (=Gods vijanden) op de plaats die in het Hebreeuws Armageddon wordt genoemd." (Openbaring 16:16, HSV2010)

Armageddon (of Harmageddon) is een hoogvlakte bij Megiddo in het Joodse land, waar in het verleden beslissende veldslagen werden gevoerd door machtige koningen en hun legers. Deze plaatsaanduiding is als symbool gebruikt voor de eindstrijd tegen het einde van het vrederijk.

De afloop van de strijd wordt kort samengevat in de profetie van de apostel Johannes:

"... Maar vuur daalt neer uit de hemel en verteert hen. En de duivel, die hen misleidde, wordt in de poel van vuur en zwavel gegooid, bij het beest en de valse profeet ..." (Openbaring 20:9-10, NBV2004)

In de Bijbelgedeelten uit Ezechiël 38-39 en Openbaring 20 blijkt duidelijk dat Gods volk niet zal hoeven te vechten. De verraderlijke machten worden onschadelijk gemaakt door een goddelijk ingrijpen. En hun aanstichter, de satan zelf, zal dan persoonlijk bij zijn nekvel worden gepakt en in de eeuwige vuurpoel worden geworpen. De satan en zijn demonen zullen voor altijd van het wereldtoneel verdwijnen.

Einde heilige oorlog

Als deze laatste strijd is beëindigd, is ook de eeuwenlange kosmische oorlog tussen het rijk van God en dat van de satan tot een einde gekomen. Deze oorlog was ooit begonnen bij de opstand van de satan tegen God. Nadat God de mensen op aarde had geschapen heeft de satan hen steeds op nieuwe manieren proberen te verleiden om zich van God af te keren. De opstand aan het einde van het vreedrijk zal zijn laatste stuiptrekking zijn. Jezus zal dan alle vijanden aan zich hebben onderworpen. Zijn koningschap zal nooit in gevaar komen en zal ook dan onaangetast blijven.

Dan breekt het moment aan dat Jezus officieel het koningschap aan de Vader terug gaat geven. In de Bijbel lezen we hier het volgende over:

"En dan komt het einde en draagt hij het koningschap over aan God, de Vader, nadat hij alle heerschappij en elke macht en kracht vernietigd heeft. Want hij moet koning zijn totdat 'God alle vijanden aan zijn voeten heeft gelegd'. De laatste vijand die vernietigd wordt is de dood ... En op het moment dat alles aan hem onderworpen is, zal de Zoon zichzelf onderwerpen aan hem die alles aan hem onderworpen heeft, opdat God over alles en allen zal regeren." (1 Korintiërs 15:24-28, NBV2004)

Macht van de satan definitief gebroken

Op dat moment is de overwinning over de satan compleet geworden. Die is dan roemloos ten onder gegaan in de vuurpoel, waar hij NOOIT MEER uit zal komen (Openbaring 20:9-10). Ook de laatste, de taaiste macht van de satan, de dood, wordt in datzelfde verterende vuur geworpen. Dit zal een ingrijpende mijlpaal zijn in de toekomstige geschiedenis van de mensheid, wellicht even ingrijpend als die vorige mijlpaal: de wederkomst van Jezus.

De dood, hier beschouwd als een macht van de satan, zal vernietigd worden in de vuurpoel.

"De laatste vijand die vernietigd wordt is de dood ..." (1 Korintiërs 15:26, NBV2004)

"Toen werden de dood en het dodenrijk in de vuurpoel gegooit ..." (Openbaring 20:14, NBV2004)

Wat gebeurt en na het vreedrijk?

Nadat er een definitief einde is gekomen aan de macht van de satan, komt er een einde aan de geschiedenis van deze aarde. God is van plan om de oude aarde te vernietigen en in plaats daarvan een nieuwe aarde te scheppen.

Alle mensen die aan het einde van het vrederijk op aarde leven zullen een opstanding meemaken, waardoor ze van de aarde verdwijnen en verschijnen in het troongebied van God in de geestelijke wereld. Daar zullen ze het laatste oordeel meemaken en eindigen op hun eeuwige eindbestemming die Jezus voor hen zal bepalen op grond van hun daden. Dit geldt niet voor de mensen die behoren tot de Bruid van Jezus, omdat hun bestemming op de nieuwe aarde al vastligt.